

Nepriklausoma

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Lietuva

LITUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

Nr. 38 * 1984 * RUGSĖJO - SEPTEMBER 20 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

ŽUVO 300 AFGANŲ

Iš New Delhi pranešama, kad Sovietų kariai netikėtai užblokavo visus išėjimus iš Panjshir Slėnio, šiaurės rytuose nuo Kabulo ir atskraidino stambius kariuomenės pastiprinimus helikoteriais, pravesdami bombardavimus.

Atnaujinti mūšiai toje vietoje su afganų sukilėliais prasidėjo rugsėjo 5 d. ir truko 6 dienas. Žuvo apie 300 sukilėlių. Sovietai vis bando nugalaboti sukilėlių vadą Ahmed Shah Massoud, tačiau niekur neskelbiama, kur jis randasi.

Buvo bombarduotas Kabulo miestas; žuvo civilių ir sunaikinta namų.

Diplomatas/kuris atsisakė skelbti saugumo sumetimais savo pavardę, patvirtino, kad rugsėjo 9 d. Ghazni mieste Sovietų helikoteriai bombardavo keletą valandų, paskui nusileido ir pagrobė keletą moterų ir merginų. Liepė joms nusirengti, išmėtė jų rūbus iš pakilusių helikopterų ir paskui jas paėmė. Taip kovoja "garbingoji", laisvę nešanti "nepabidimaja".

Tie visi sovietų veiksmai, anot diplomatų, sako, kad sovietai įtūžę, nes sukilėliai geriau ginkluoti ir nepasiduoda jų invazijai bei režimui.

MULRONEY - KANADOS MINISTERIS PIRMININKAS

Rugsėjo 17 d., pirmadienį, Brian Mulroney Kanados parlamente, Ottawoje buvo prisaikintas ir oficialiai tapo Kanados ministru pirmininku.

Jo paskelbtas 40-ties ministrų kabinetas yra rekordinis savo didumu. Abu opozicijos vadai - Turner ir Broadbent kritikuoja, sakydami, kad, anot J. Turner'io, B. Mulroney vieno pažado neišlaikė, nes buvo pažadėjęs sumažinti vyriausybės atlygijas, o dabar pasidarė didžiausias Kanados istorijoje. Ed. Broadbent'as sako, kad didesnis kabinetas nebūtinai yra blogai, jei sugebės nedidinti su tuo surištos biurokratijos.

Quebec'o min. p-kas R. Levesque išreiškė pasitenkinimą, kad li naujų federalinių ministrų yra iš Quebec'o provincijos ir pareiškė, kad jo vyriausybė yra pasirodžiusi "harmoningai dirbti su naujuoju kabinetu". Kabinete yra 6 moterys, 3 iš jų kvebekietės. Nepamiršo pridėti, kad "nėra nieko prieš

taraujančio, siekti geresnio federalinio sutarimo ir Quebec'o nepriklausomybės".

Rugsėjo 18 d. min. p-kas B. Mulroney išvyko į Washington'ą pasikalbėjimams su JAV prez. R. Reagan'u dėl investavimo Kanadoje.

IZRAELIO MIN. PIRMININKAS PERES IESKOS EKONOMINĖS PAGALBOS IŠ JAV

Iš Tel Avivo pranešama, kad min. p-kas Shimon Peres ateinančią mėnesį susitiks su pre z. R. Reagan'u, prašyti skubios ekonominės paramos Izraeliui.

S. Peres yra Darbo Partijos vadas ir pagal susitarimą, bus 2 metu min. pirminku.

Izraelis priverstas nuvertinti savo valiutą ir sudaryti taupumo planą, kad sumažintų 1 bilijon dolerių biudžetą.

GROMYKO ATVYKSTA Į JAV

Iš Maskvos pranešama, kad Sovietų Užsienio Reikalų ministeris Andrej Gromyko atvyksta į JT New Yorke,

PRANEŠA ELTA

PABALTIOJŲ KLAUSIMAS TARPTAUTINĖJE GYVENTOJŲ PRIEAUGLIO KONFERENCIJOJE

Pabaltijo klausimas buvo paminėtas rugpjūčio mėnesį Meksiko City įvykusioje tarptautinėje Konferencijoje, svarstiusioje gyventojų prieauglio problemas.

Rugpjūčio 14 d., kritikuodamas arabų pasiūlytą rekomendaciją, pasmerkiančią "svetimų sodybų steigimą į jėga okupuotose šalyse", JAV-ių atstovas, ambasadorius James Buckley pareiškė: "Ji nepasmerkia prievarta įvykdyto 440.000 vyrų ir moterų išvežimo iš sovietų okupuotos Estijos, Latvijos ir Lietuvos, ar po to įvykusio 925.000 sovietų piliečių atkėlimo į Pabaltijo valstybes". Anot Buckley, rekomendacija taip pat nepasmerkia Afganistano invazijos, sovietų kėlimosi į okupuotas Kurilų salas, ar vietnamiečių perkėlimo į okupuotą Kampučęją.

SUTARTINĖ VEIKLA - VEIKSNIŲ PASITARIMAS LIETUVIŲ TEISIŲ GYNIMO REIKALU

ALTOS, JAV LB, PLB ir VLIKO atstovų konferencija, svarstiusi lietuvių teisių gynimo bei remiantis sovietinių įstaigų paruoštais dokumentais ir liudininkų apklausinėjimais apkaltintų lietuvių bylų reikalus, įvyko 1984 m. RUGSĖJO 8 d., Cleveland'e, Lietuvių Namuose.

Informacinei daliai pirmininkavo Teodoras Blinstrubas, o svarstyboms - dr. Antanas Butkus. Sekretoriavo Nijolė Maželienė.

Apžvalginius pranešimus padarė: ALTOS vardu G. Lauskas, JAV LB - J. Urbonas, Lietuvių Teisėms Ginti Fondo - D. Valentinaite, PLB-Alg. Gečys. Iš klausyti Amerikans for Due Process koordinatorės R. Razgaitienės ir adv. P. Žumbakio pranešimai. Aptarta tolimesnė veiksmų akcija ir priimta sekanti rezoliucija:

1. Konstatuojama visų veiksmų bei jų organizacijų tvirtas nusistatymas vieningai ginti Lietuvos gyvybinius interesus ir paskirų lietuvių teises.

2. Suvažiavimo dalyviai prašo veiksmų pirmininkus kuo skubiau daryti žygių, kad dabartinė teismų praktika nepažeistų Lietuvos inkorporavimo nepripažinimo principo.

3. Taip pat suvažiavimo dalyviai veiksmų pirmininkus prašo Lietuvių Teisėms ginti reikalų tvarkymą spręsti ilgesnės trukmės perspektyvoje.

vėliau susitiks su JAV prez. R. Reagan'u, Valstybės Sekretorium George Schultz ir prezidentiniu demokratų partijos kandidatu Walter Mondale.

POPIEŽIUS ENTUZIASTINGAI SUTIKTAS BRITŲ KOLUMBIOJE

Vancouverio didžiajame stadione Popiežiaus laukė didžiulė 60.000 minia ir sutiko Joną Paulių II su dideliu džiaugsmu, simfoniniu orkestru, giesmėmis, įvairių etninių grupių ratilais, ištiestomis rankomis, vėliavėlėmis, ašaromis ir šypsenomis.

Nusivylimą pergyveno indėnų ir eskimų grupės, ilgai keliavusios ir laukusios Popiežiaus. Tačiau didelė migla sutrukdė lėktuvo kelionę. "Tačiau tai netrukdo man būti mintimis su jumis", - pasakė jis. Jo mėlės ir teisingumo principų stiprus pakartojimas giliai krito į žmonių širdis. Tokių minčių/nebūtinai ekonominių laukė tūkstančiai tūkstančių Kanadoje ir keleriopai tiek visur kitur, kur tik Popiežius lankėsi.

TAUTINĖ DISKRIMINACIJA SOVIETINIAME SPORTE

BALTIMORĖJE anglų k. leidžiamo ukrainiečių žurnalo Smoloskyp vasaros numeryje išspausdintas straipsnis, kuriame tvirtinama, kad visos nerusų tautos Sovietų Sąjungoje yra diskriminacijos aukos, nes joms paneigta teisė nepriklausomai dalyvauti olimpinėse žaidynėse. Žurnalo apskaičiavimu, septyniuose vasaros olimpiadose dalyvavo 2273 atletai. Jų tautybės: 1473 rusai, 344 ukrainiečiai, 99 gruzinai, 91 baltarusis, 56 lietuviai, 53 latviai, 40 estų, 29 kazai, 22 armėnai, 21 azarbeidžanai ir kt.

MIRĖ MAGDALENA AVIETĖNAITĖ

Rugpjūčio 13 d. Matulaičio Slaugymo Namuose, Putnam CT, USA mirė Magdalena Avietėnaitė.

Nepriklausomoje Lietuvoje ji dirbo Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijoje 1920-1940 m., 1924-1926 m. buvo ELTOS direktorė.

XXIX KANADOS LIETUVIŲ DIENOS HAMILTON Ont., 1984 Programa

SPALIO 5, PENKTADIENIS

- 7:30 v. - DRAMOS VAKARAS, Hamiltono AUKURO ir Toronto AITYVARO aktoriai stato Ant. RŪKO komediją "VIENO KAIMO GYVENTOJAI"
City Library auditorijoje, 55 York Blvd. Įėjimas - \$5., studentui - \$4.
- 9 v. - 9 v. - visą savaitę MENO PARODA: Vandos Bakšienės vitražai
Vytauto Beniūžio fotografija. City Library auditorijoje, 55 York Blvd.
- 7 v. - JAUNIMO SUSIPAZINIMO VAKARAS. Gera muzika, įėjimo premijos, bufetas ir baras, JAUNIMO CENTRO SALĖJE, 48 Dundurn N.

SPALIO 6, ŠEŠTADIENIS

- 9 v. - LEDO RITULIO RUNGTYNĖS: HAMILTONAS - TORONTAS - MONTREALIS, OLYMPIC arenoj, Dundas Olympic Dr.
- 9 v. - KREPSINIO RUNGTYNĖS: Toronto "AUŠRA" ir "VYTIS", Hamiltono "KOVAS" ir Londono "TAURAS", Westdale gimnazijoj, 700 Main St. W.
- 10 v. - KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS
City Library auditorijoje, 55 York Blvd.
- 9:30 v. - GOLFO VARŽYBOS. Registracijos mokestis - \$12.50,
Flamborough Hills, Hwy 52, Copetown.
- 2 v.p.p. - A. VAITONINĖ su Toronto skyr. eksponatais,
Hamilton Convention Centre, 115 King W.
- 7 v. - DIDYSIS BALIUS - PASILINKSMINIMAS, J. VAIČIAUS 10 asmenų orkestras, baras ir didelis pasirinkimas šilto, ir šalto maisto; apacioje salių - didžiulė autoaikštė. Hamilton, Convention Centre, Chedoke salėje, 115 King W. Įėjimas - \$10, studentui - \$8.

SPALIO 7, SEKMADIENIS

- 10 v. - KREPSINIO FINALINĖS RUNGTYNĖS, Mohawk College West, 5-th ir Fennel gatvių kampas
- 2 v.p.p. - KATALIKAMS PAMALDOS katedroje, 714 King W.
Iškilmingas sv. Mišias atnauja vysk. P. Baltakis.
- 2 v.p.p. - EVANGELIKAMS PAMALDOS "Faith Lutheran" šventovėje,
1907 King St. E. Pamaldas atnauja ev. kun. P. Dilys.
- 3 v.p.p. - atidaroma LIETUVIŲ TAUTODAILĖS PARODA suorganizuota R. Pakalniskienės ir E. Bajoraitienės,
Mohawk College West, 5-th ir Fennel gatvių kampas
- 4 v.p.p. - KLD KONCERTAS, Mohawk auditorijoje, West 5-th ir Fennel g. kampas
- PROGRAMA ATLIEKA: -
Chorai: Montrealio PAVASARIS, Ottavos RAMUNĖLĖS, Hamiltono AIDAS, Ausros Vartų parapijos ir Vysk. Valanciaus mokyklos, taip pat Londono PAŠVAISTĖ, Toronto Prisikėlimo Parapijos ir Maironio Mokyklos; tautinių sokių grupės: Montrealio GINTARAS, Toronto ATŽALYNAS ir GINTARAS ir Hamiltono GYVATARAS. Jungtinį kanklininkų ansamblį sudaro grupės iš Hamiltono, Montrealio ir Toronto. Taip pat išgirsime sol. V. VERIKAITI ir E. DAUGUVIETYTĖS-KUDABIENĖS režisuojamame G. Velickos lyrinėje komedijoje "Žydintis lanku vėjas" pamatysime akt. Vitalij ŽUKAUSKĄ. Įėjimas \$10, studentui - \$8.

DĖL REZERVACIJŲ VIEŠBUČIUOSE SKAMBINTI BEI RAŠYTI Rimui ŠIŪLIUI,
33 Merle Court, Hamilton, Ont. L8T 1N6, TEL: (416) 389-5112

LAUKIAME JŲSŲ VISŲ ATVYKSTANT 29-tąsias KANADOS LIETUVIŲ DIENAS
HAMILTONE -

LD ORGANIZACINIS KOMITETAS

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.O.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 18.00
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys ne-
būtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali
būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik
iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba
leidykla neatsako.

THE DEMISE OF THE LITHUANIAN HELSINKI GROUP OFICIALIOS LIETUVIŲ HELSINKIO GRUPĖS IŠNYKYMAS 2. /continuation/

The group began to revive in 1979. In January of that year it issued its Document No. 14, on the arrest of Ro-
mas Ragaišis, a young man who had refused to testify a-
gainst Petkus. Among the document's signatories was a
new member, the Rev. Bronius Laurinavičius, the pas-
tor of Adutiškės in the diocese of Vilnius. The prudence
of adding to the group's membership was made clear by
the subsequent death from cancer of Garuckas on April 5,
1979. In November Algirdas Statkevičius, a physician,
and Mečislovas Jurevičius, a worker, also joined the
group. Eitan Finkelstein evidently resigned at that time.
On August 23, 1979, the fortieth anniversary of the rati-
fication of the Molotov-Ribbentrop Pact, Statkevičius and
Jurevičius, who had not yet joined the group signed a
statement protesting against the pact. Many of the signa-
tories of this statement were questioned, and Antanas
Terleckas, who was accused of being one of the primary
organizers of the document, was arrested on October 30,
1979. On November 2, 1979, the Lithuanian He'sinki
group issued its Document No. 18, calling for Terleckas' release.

With the expansion of its membership the group be-
came more active again and in a short period of time
issued eight additional documents, not all of which have
reached the West. Among the issues protested against in
the documents were the arrest of Tat'Yana Velikanova,
the exile of Andrei Sakharov to Gorky, and the Soviet
invasion of Afghanistan. There was even a letter to the
Czechoslovak government critical of the latter's noncom-
pliance with the Helsinki agreements. The Lithuanian
Helsinki group had extended its range of coverage from
the Baltic to the whole Soviet world.

The Soviet authorities reacted swiftly to the group's
revitalization. On February 14, 1980, Statkevičius was
arrested and confined in a psychiatric hospital. After be-
ing tried in absentia on August 11, 1980, he was formally
committed to a special psychiatric hospital. The group
subsequently issued three more documents, protesting
against the detention of Statkevičius, Skudis, Gintautas
Iešmantas, Povilas Pečeliūnas, and Petras Cizikas. The
last of these was dated February 28, 1981. Efforts were
made to resurrect the group by adding one more member,
Vytautas Vaičiūnas, but he and Jurevičius were arrested
shortly afterwards on March 25, 1981. On November 25,
1981, Laurinavičius died in a traffic accident that was
thought to have been engineered by the KGB. This left
Lukauskaitė-Poškienė as the sole active member. The
fact that her health was very poor may have helped her to
escape imprisonment.

Altogether the Lithuanian Helsinki group had eleven
members. It served as a symbol of protest against the
actions of the government that were in violation of the
spirit if not the letter of the Helsinki agreements. The
members of the group believed their activities to be in
compliance with Soviet laws and thus hoped to avoid hara-
ssment and persecution by the authorities, but most of
them were arrested, tried, and sentenced for activities
ostensibly unrelated to their defense of human rights. The
group did not achieve its purpose of promoting compliance
with the Helsinki agreements in the USSR, but, by calling
attention to and protesting against some of the sordid ac-
tions of the Soviet government, it earned its place in Li-
thuanian history.

LIETUVIŲ ŠALPOS DRAUGIJA "LABDARA"

BRANGŪS "LABDAROS" DRAUGIJOS NARĖS, NARIAI
IR RĖMĖJAI.

Prasidėjo nauji 1984-1985 mokslo metai. Įvykęs Vo-
kietijos Bendruomenės būstinės patalpose Hüttenfelde gais-
ras šiais metais sudarė daug rūpesčių visoms B-nės insti-
tucijoms, o ypač tų patalpų šeimininkei - Vasario 16-tos
Gimnazijai. Gimnazijos Kuratorijos pirmininkas Tėv. Alf.
Bernatonis, OFM Cap. ir Gimnazijos direktorius A.
Šmitas kreipėsi į visuomenę paramos, smulkiai išdėstyda-
mi susidariusią būklę ir atliekamus darbus, skubiai stato-
mus barakus, kad Gimnazijoje nustatytu laiku galėtų be
trūkdytų prasidėti mokslas. Mokslas laiku prasidėjo su
žymiai didesniu mokinių skaičiumi kaip praeitais metais.
Tokia gimnazijos padėtis palietė ir "Labdaros" Draugiją.
2 psl.

LIT KOS KATEDROS POST

RUGSĖJIS. Jaunimo Centre, Chicagoje, posėdžia-
vo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Fondo vadovybė: di-
rektorai Birutė Jasaitienė, Stasys Jokubauskas, Vyta-
tas Kamantas, Kazys Laukaitis, dr. Antanas Razma ir dr.
Tomas Remeikis, reikalų vedėja Nijolė Balzarienė ir tei-
sinis patarėjas advokatas Saulius Kuprys.

Šis PLB FONDAS buvo įsteigtas 1979 metais, kada
buvo pradėta rūpintis visais Lituanistikos Katedros stei-
gimo ir lėšų telkimo reikalais. Jis buvo inkorporuotas Il-
linois valstijoje "Lithuanian World Community Foundation
Inc." vardu. PLB Valdybos nutarimu ši Fondą inkorpora-
vo Vytautas Kamantas, Vaclovas Kleiza ir Antanas Juod-
valkis. Pirmieji PLB Fondo direktoriai buvo Daina Koje-
lytė, dr. Algis Paulius ir Mečys Šilkaitis.

PLB FONDAS turi visiemis aukotojams atleidimus
arba nurašymus nuo mokesčių /"Tax exemption"/ iš JAV
ir Kanados valdžios /"Internal Revenue Service"/, auko-
tojams išduoda kvitus ir aukotojų pavardės skelbia spau-
doje. PLB Fondo raštinė yra 5620 So. Claremont Ave.,
CHICAGO, IL 60636 USA.

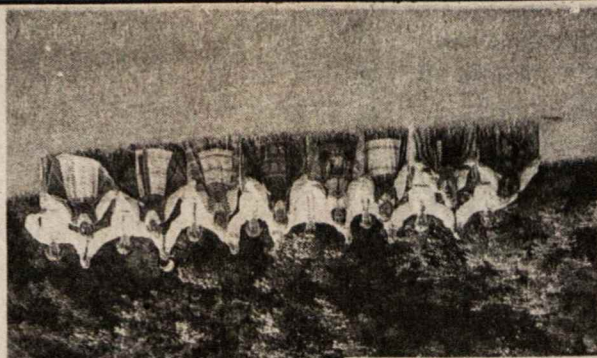
Posėdyje PLB Fondo pirmininkas Vytautas Kamantas,
reikalų vedėja Nijolė Balzarienė ir išdėstininkas Stasys Jo-
kubauskas pranešė, kad iki 1984 metų rugsėjo 1 dienos Li-
tuanistikos Katedrai 1040 aukotojų iš JAV, Anglijos, Ara-
bijos, Argentinos, Australijos, Brazilijos, Urugvajaus ir
Vokietijos davė 289,190 dolerių. Iki šiol Illinois Univer-
sitetui Chicagoje už Katedrą buvo įmokėta 200.000 dol.
/150.000 dol. iš PLB Fondo ir 50.000 dol. iš Lietu-
vių Fondo/. Pagal PLB Fondo pirmininko Vytauto Kaman-
to ir sekretoriaus dr. Antano Razmos su Illinois Universi-
tetu Chicagoje 1981 metais pasirašytą sutartį reikalinga
kiekvienais metais Universitetui įmokėti po 100.000 dol.,
kol bus pasiekta pažadėta 600.000 dol. suma. Šių metų
spalio 5 dieną reikalinga įmokėti 100.000 dol. PLB
Fondo ižde yra 89.190 dol., tad trūksta arti 10.000 dol.

Sutarta, kad visi PLB Fondo darbuotojai per rugsėjo
ir spalio mėnesius skubiai vykdys specialų aukų vaujų Li-
tuanistikos Katedrai, kreipdamiesi į pasaulio lietuvius,
spaudą, radiją, organizacijas ir kraštų Bendruomenes, pra-
šydami greitos piniginių paramos. Reikalinga skubiai su-
rinkti 10.000 dol.

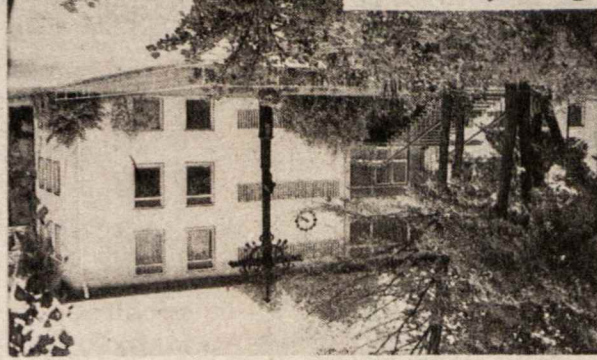
Reikalų vedėja Nijolė Balzarienė kasdien atlieka daug
įvairių darbų, tvarko visus raštinės reikalus, visiemis au-
kotojams siunčia kvitus, iš Universiteto gauna finansinius
pranešimus, palaiko ryšius su Lituanistikos Katedrai lėšų
telkimo komitetais ir lėšų telkimo atstovais JAV, Anglijoje
Kanadoje, Kolumbijoje, Šveicarijoje ir Vakarų Vokietijoje,
paruošia pranešimus ir aukotojų sąrašus, kuriuos perduo-
da JAV LB Švietimo Tarybos pirmininkui Jonui Kavalū-
nui paskelbti spaudoje.

Fondo pirmininkas Vytautas Kamantas Lituanistikos
Katedros reikalais tariaisi su Illinois Universiteto Chica-
gos vadovybe, su įvairiais mecenatais, lėšų telkimo komi-
tetais įvairiose kraštuose, ragina kraštų Bendruomenes
daugiau remti Katedrą, rašo prašymus Lietuvii Fondui bei
kitoms institucijoms, lanko lietuvių kolonijas ir kt. Visi
Fondo direktoriai įvairiais būdais renka lėšas ir ieško rė-
mėjų.

Posėdyje pasidžiaugta, kad nuo rugsėjo mėnesio pra-
džios Illinois Universitete Chicagoje jau pradėjo
veikti pirmoji laisvajame pasaulyje Litua-
nistikos Katedra. Čia savo darbą pradėjo pir-
masis Katedros vedėjas prof. dr. Bronius Vaske-
lis, neseniai persikėlęs gyventi į Chicago iš Pensylva-
nijos valstijos. Tad, Lituanistikos Katedros idėja jau
tapo realybe. Šis didelis laimėjimas lietuvių tau-
tai buvo pasiektas daugelio žmonių bendro darbo pastango-
mis ir lėšomis. Reikalinga ir toliau tęsti šį svarbų lie-
tuvišką darbą su viso pasaulio lietuvių parama. A.P.

Vasario 16 Gimnazija

Draugijos Valdyba prisideda prie labai reikalingos Gim-
nazijai paramos telkimo ir pan.

Draugijai padidėjo darbų ir su Lenkijos lietuvių moks-
leivių rėmimu. Pradėjus parūpinti jiems rūbų, tenka jų
tėvams - ligoniams parūpinti vaistų, o vėliau prašymai lie-
tuviškų knygų, ypač Lietuvos Istorijos. Tenka pasakyti,
kad tie pareikalavimai, palyginamai, išpildomi. Be Vokie-
tijos lietuvių ir dalinai vokiečių šeimų, rūbų daug siunčia
pagal "Labdaros" adresus KLB Šalpos Fondo Hamiltono
skyrius. Šiai metais jau pasiuntė 50 siuntinių ir vėl pa-
rašė 50 adresų. Vyduo Jaunimo Fondas (Chicagoje) at-
siuntė "Labdarai" keliolika egzempliorių "Lietuvos Istori-
jos" A. Šapokos vadovėlio, kurie išsiuntinėti į Lenkiją lie-
tuvių kalbos mokytojams ir mokykloms. Labai uolus "Lab-
daros" rėmėjas, dabar sunkus ligonis Stasys Motužas
visą savo biblioteką perdavė "Labdarai", pavedęs ją Len-

VI-TASIS PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

PASAULIO LIETUVIAI!

MES Australijos lietuvių jaunimas, pranešame visiems
lietuviams, kad šeštasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kong-
resas jau yra ruošiamas ir įvyks Australijoje 1987-88 me-
tais gruodžio-sausio mėnesiais.

MES kviečiame visą lietuvių jaunimą dalyvauti šiame
Kongrese, tuo parodant mūsų norą vieningai dirbti tėvynės
Lietuvos labui.

MŪSŲ tikslas - išlaikyti lietuviškumą ugnį mūsų širdyse,
mūsų darbuose - mūsų gyvenime! Mes siekiame statyti til-
tus, jungiančius visus lietuvius į vieną galingą sąjūdį, ko-
vojančią už Lietuvos nepriklausomumą ir tautos lygiatelsiš-
kumą kitų pasaulio tautų tarpe.

MŪSŲ priemonė - lietuvių ištiesta ranka lietuviui, subu-
rianti mūsų jaunimą Kongresan.

MES pasižadame, kad mūsų suruoštas Kongresas taps vi-
sų lietuvių pasididžiavimu.

Pradėdami darbą, mes tikimės ir laukiame visų lietuvių
pritrimo ir paramos.

Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais norime mes likti!

Birutė Prašmutaitė,
Australijos Lietuvių Jaunimo
Sąjungos Pirmininkė

Henrikas Antanaitis,
VI-tojo Pasaulio Lietuvių
Jaunimo Kongreso Orga-
nizacinio Komiteto
Pirmininkas

Ona Lukauskaitė

MEDŽIOKALNIO LEGENDA

Žmonės kinto rūgus. Priė trobelių žydėjo aguonos.
Krito rasos vakarės, ir darės vėsu.
Man saulė pavirto į didelį lopšį raudoną,
pridengta iki pusės sunkių debesų.

Tuėjai su manim, ir smėlis po kojom šiuveno.
Kieno sūnui paskirtas lopšys įstabus?
Tyliai pasekė pasaką, liūdna be galo ir seną,
ąžuolynan nuklydom, kur garbina žmonės stabus.

Parodei man ąžuolą. Tarp šaknų blizgėjo šaltinis.
Jnosė jį pilkas, kelių ištrintas takelis.
Bevaikės moterys neša čia ilgęsį begalinį,
meilčiai širdy liūliuoja negimusį niekad vaikėlį.

Šaltinio viltim lūpas dejavime džūstančias vilgo.
Klauso skaudžių malū medinė sopulingoji.
Lanksto vėjas vakaris liekną išdžiūvusią smilgą,
ąžuolo lapus karpytus tyliai linguoja.

Tylėdami grįžom. Širdimi įtikėjom legendą.
Apgobė mišką tamsa paslaptinga.
Ak, kai motinos skausmo saldaus širdis pasigenda,
stebuklingos jėgos ąžuolyno šaltiniui nestinga.

APIE HÜTTENFELD'Ą

Hüttenfeld - kaimas V.Vo-
kietijoje, Bergstrasse apskr-
slėnyje, 6 km nuo Odenwald'io
18 km nuo Mannheimo, dalis
Hesseno ir dalis Badeno
krašte, apie 800 gyventojų.
Kaimas atsirado ir gavo sa-
vo vardą 1813 m., padalinus
ganyklas Lampertheimo gy-
ventojams ir pavertus jas
dirbama žeme. Kaime ran-
dasi Rennhofo piliis.

Franfurto bankininkas
baronas Rotschild 1852 m.
nupirko Rennhofo dvarą ir
pastatė čia pilį, kurioje ne-
gyveno. 1952 m. po kelių sa-
vininkų, ją buvo užpirkęs H.
pirklys A. Rhein. Jis jo 1953 m.
PLB Vokietijos Krašto Val-
dyba ją atpirko Vasario 16
Gimnazijai ir nuo 1955 m. ta-
po savininku. /"L.E."/

kijos lietuviams. Knygos jau dalimis siunčiamos. J. Ja-
kaitis (Šveicarija) atsiuntė tiems pat tikslams Londono
"Nidos" leidinius.

Tai "Labdaros" Valdybai darbų nestinga. Tik gaila,
kad talkininkų įsijungia rečiau kaip jų nustoja. Ir šiais
metais Draugija labai apgailėstauja, netekus jautrios ir
rūpestingos rėmėjos a.a. Klaros Mrongovius.

Šiais metais per pirmąjį pusmetį pajamos į "Labdaros"
sąskaitą plaukė gana sėkmingai, ir buvo galima daugiau
pareikalvimų patenkinti. Draugija tikisi, kad ir ateinan-
čiame pusmetyje mūsų visuomenė bus palanki Draugijos
darbams.

Visiems dėkodami už paramą liekame su geriausiais
linkėjimais -

LABDAROS Draugijos vardu: pirm. J. Glemža
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Žurnalistas Apie Maskvą

NORMAN MAILER

/paruošė E. K./

Montrealio dienraštyje THE GAZETTE, rugsėjo 8 d., "The World" skyriuje/jis apima beveik 1 ir 1/2 puslapio, buvo atspausdintas Norman Mailer straipsnis, pavadintas "Mailer apie Maskvą".

Pradžioje, pasisakydamas, kad Rusijoje lankėsi kaip paprastas turistai be gido, praleido 15 dienų, nemokėdamas rusiškai. Pats savęs klausia, kaip jis galėtų perduoti savo nuomonę apie SSSR.

"Savaime suprantama, aš galiu patiekti tik kuklias išvadas. Jeigu tačiau, būčiau galvojęs, kad jos nieko nevertos, - tylėčiau. Iš kitos pusės, sakau sau, kad vaikas suvokia tikruosius jausmus suaugusių, įėjęs į pilną jų kambarį/ nežinodamas apie ką kalba/. Aš galiu užtikrinti, kad vaikštinėjant po Maskvą ir Leningradą ir Lietuvos dalyse, su maždaug 100 rusiškų žodžių atsarga, yra beveik tas pat, kaip būti tokio vaiku".

Jie Klausosi

Koks didelis skirtumas tarp mūsų ir rusų! Amerikoje mes linkę elgtis su svetimaisiais, lyg jie būtų mūsų draugai. Mes jaučiamės geriau, jeigu galime vadinti vardu asmenį netrukus po susipažinimo. Rusai, atrodo iš tiesų, tik labai stengiantis, pradeda klausyti, ką jam sakai. Jeigu jau nutaria su tavim sutikti - galimas dalykas, kad būsi netrukus lyg jų šeimos narys. Toji šeima - būna labai šurkšti ir emociinga. Rusai kreipiasi į nepažįstamus taip intymiai, kad visai nesivaržo svetimą žmogų iškolioti. Iš kitos pusės - jų šiluma pagauna savo netikėtumu. Staigi meilė - simpatija, kuri surusena rusiškose akyse, gali būti labai šilta ir apglėbianti. Jeigu esi jų priimtas - tai jausiesi, kaip šeimoje - ir pamyluotas, ir pa juokaus su tavimi".

..... "Po 40 metų skaitymo įvairių straipsnių apie Rusiją, bėda tame, kad tas kraštas man pasirodė ne toks, kaip tikėjaisi. Iš kitos pusės - ir nelabai skirtingas. Tarp to - iškyla didžiulis klausukas.

Kad būtų lengviau suprasti: Leningrade, hotelyje "Leningrad", moderniškame daugiaaukštyje, beveik tokiam, kaip Holiday Inn kur nors Norman, Okla., pusryčiai buvo patiekti kafeterijos stiliuje. Karštą košę išikrauni į dubenėlį, mažas dešrelės sudedi ant lėkštės, priedo blynų, saldiųjų bulkelių, ir arbatos.

Jeigu norėjai daugiau - galėjai gauti salami, sūrio, jogurto, kietai virtų kiaušinių, ryžių, raugintų kopūstų ir dar keletą patiekalų, užmiršau kokių. /Žinoma, toks menu buvo turistiniame viešbutyje ir atrodo, kad žurnalistas jo - kio supratimo neturėjo, kad tie viešbučiai specialiai aprūpinami įvairiu maistu turistams. Eilinis pilietis ir dėl vieno kito tokio patiekalo turi stovėti eilėse prie krautuvių po keletą valandų, kad galėtų jų gauti, ir tai negarantuoja. Red./. Kainos standartinės - 1 rublis, 20 kapeikų - apie \$1.50 oficialiu Sovietų mokamu kursu. Pietūs - užkandis, sriuba, mėsos kepsnys, daržovės ir desertas. Tačiau vienas apelsinas - \$2, - savotiškas kontrastas. Kitas kontrastas: vyr padavėjas pasodina prie stalo, už kurio jau sėdi nepažįstami žmonės. Sovietų logikoje: pavieniai valgytojai naudotų per daug staltiesių. Taip pat, jie atrodo paniurę. Iš kitos pusės, seniai vedusios poros irgi neperdaug turi ką vieni kitiems papasakoti. Tad - susodink tokius pavienius valgytojus su tokiomis poromis už vieno stalo - negalėtų būti daugiau paniurusio vaizdo, nors be abejo, daugiau sutaupytų staltiesių.

Mūsų logikoje: po galais, aš esu pats vienas ir noriu pavalgyti. Aš susimokėsiu už ekstrastaltiesę - bet tai čia negalioja. Šiame krašte turi būti taip vienas, kaip visiems. Jeigu hotelių rankšluosčiai šurkštūs ir tokios pat lovos paklodės - tai kasdieniai reikmenys nebrangūs. Duona - beveik už nieką, metro važiavimas nepilni 7 centai. Kuklaus dviejų kambarių buto nuoma moderniame name/jeigu tavo pavardė po metais trunkančio laukimo pasirodo saraše viršuje/ kainuos mažiau kaip 15 rublių mėnesiui. Pajamų mokestis - 13%. Aukštasis mokslas veltui, kolegijų studentai gauna stipendijas. Medicinos pagalba - veltui. Žinoma, jeigu nori gauti gerą ir žinomą specialistą ir nenori laukti eilės 2 metus, kad tave apžiūrėtų, turi turėti bendrų pažinčių, ar pasiūlyti vertingą dovaną, ar abi sąlygas iš karto.

Petis į petį su nebrangia kasdienybės ekonomija eina lygiagrečiai tinklas papirkinių, korupcijos, kontaktų, sukčių ir bičiulių. 1984.IX.20

Visi Turi Darbus

Beveik visi Sovietų Sąjungoje iki tam tikro laipsnio, gyvena pagal viešosios ekonomijos taisykles ir jų pajamų atlyginimo kategorijos, amerikiečių standartu, yra nepaprastai keistos. Pav., kareivis Sovietų kariuomenėje gauna \$6, - mėnesiui, palyginant su Amerikos eiliniu, kuris pradeda su \$573, - mėnesine alga.

..... Su neperdaug išimčių, kiekvienas vyras ar moteris, fiziniai pajėgūs ir norintieji, gali gauti darbo. Menkiausiai apmokamas darbas yra senyvų moterų, šluojančių gatves beržinių rykščių šluotomis. Jos gauna 84 rublius mėnesiui. Gydytojai, mokytojai ir advokatai iš vyriausybės gauna nedaugiau 200 rublių mėnesinės algos. Dirbantieji pavojingus sunkiosios pramonės darbus gauna 500 rublių per mėnesį. Jeigu du ar trys angliakasiai yra vienoje šeimoje, jie gali, 5 metus išlaukę savo eilės, nusipirkti mažą automobilį už 10.000 rublių ar daugiau. Ir vis dėlto, gatvėse matoma daugiau automobilių, negu tikėtasi.

Fabrikų vedėjai uždirba iki 1000 rublių per mėnesį, bet dažnai turi dirbti 70-80 valandų savaitėje. Jeigu jie ir gerai gyvena, jų gyvenimas kuklus. Tos Sovietų biurokratų "dačos", apie kurias skaitėme, kur jie nuvyksta savaitgaliais, galima palyginti daugumoje su mediniais va - sarnamiais Maine valstijoje. /Tų kitų "dačų", aišku, jam nerodė niekas...Red./.

Prezidentas ir generalinis komunistų partijos sekretorius, kaip Andropov'as ir prieš jį buvęs Brežnev'as gyvena iš eilės tame pačiame bute Maskvoje. Jis matomas praeinant gatve. Tai daugiabutis namas, statytas, turbūt, prieš I-ąjį Pas.Karą, atrodo apšepęs, kaip ir kiti tos gatvės namai. Kalbama, kad viduje Generalinis Sekretorius turi sau dvigubą aukštą, ištaigingai apstatytą. Bet, žiūrint iš gatvės pusės, kiekviena nuosavybė, kuri liudija lygybę, yra palaikoma tokia, kokia atrodo. Čia nėra didelių matomų turtingumo skirtumų. Maskvoje pastebima tik viena klasė - vidurinioji. Nesimatė nei turtingų priemiesčių, nei lauzynų /"slums"/.

Privačiai žiūrint, be abejo, randasi kitas pasaulis. Kiekvieno žmonės vedėjo, gaunančio 1.000 rublių mėnesiui, šeima, be abejo, turi gerą automobilį ir, jei jis pakankamai aukštai hierarchijoje - jis turės ir šoferį bei kitus tarnus, apmokamus valstybės. Jo šeima galės apsipirkti specialiose liuksusinių prekių ir gero maisto krautuose. Tokių darbuotojų žmonos kasmet sutaupo daugelį šimtų valandų, per kurias nereikia laukti eilėse kasdieniam apsipirkimui. Nors apie tai buvo žinoma prieš man vykstant į Sovietų Sąjungą, vistiek buvo nuostabu matyti, kaip labai stengiamasi užmaskuoti visokius nelygybės įrodymus. Labai paprasta - ką turi, nedemonstruoti viešai.

Hipokrizija toje srityje yra tokia intensyvi, kaip kad mažose pietinėse Amerikos miestuose; šeštadienio vakarais paaugliai ant užpakalinių automobilių sėdynių gerokai susipažįsta vieni su kitais, bet palaiko savo miesto reputaciją reguliariai ateidami į sekmadienių pamaldas. Taip iš principo vaizduojamas SSSR kuklus gyvenimas.

Yra visa eilė kitų mažų sukrėtimų. Girdėjus tiek daug apie sovietų nedateklus, pasiruošį sutikti didelį, bet sužeistą dinosaurą. Kraštas, tačiau, turi ir kai ką solidaus. Pravažiuojant pro lygumų ūkius Lietuvoje tarp Vilniaus ir Kauno, galėjai pagalvoti, kad esi Iowa. /Red. pabraukta/.

Pasaulis darosi visur negražesnis, ir naujosios dalyss SSR ir Amerikos turi tą pačią plokščią, nervus atbukinančią išvaizdą. Didelė dalis tokios architektūros Amerikoje atrodo atstumiančiai ir totalitariniai. Taip pat totalitariniai atrodo ji ir Rusijoje. Žinoma, rusai turi bent pasiteisinimą: po milžiniško apnaikinimo per II Pas. Karą, desperatiškai reikėjo pigių butų. Tad stengiamasi, kaip galima daugiau jų ir pastatyti, nors tie griozdai yra taip pat bjaurūs, kaip mūsiškiai, trupučiuką mažiau erzina.

Čia, žinoma, nėra pagrindinė problema. Dar ne... Kai sugrįžti iš ten - nieko kito taip dažnai neklausia, kaip kad kiek SSSR valstybė yra tvarkoma policijos.

Kontroliuojamas Judėjimas

Kaip tai vertinti? Sugrįžus, po kelių savaitžių teko kalbėti žurnalistų seminare. Visi sutikome, kad jeigu atidžiau žiūrime į tam tikrą scenarijų, visuomet atrasime tai, ko jame ieškome. Nutark, kad Sovietų Sąjunga yra negatyvi pajėga, palinkusi į karą, išsipūtimą ir totalita-

rinę žmonijos kontrolę, pradėsi šį kraštą tokio ir matyti. /Žurnalistas nemini čia, kad toks idealas yra įrašytas į sovietinės valdžios konstituciją, kuri remiasi kaip tik tokia ideologija: reikia užvaldyti visą pasaulį, nesvarbu kokiomis priemonėmis. Jeigu ir nekaltėti po II-jo Pasaulinio Karo įvykdytus paglemžimus, tai užtenka pasižūrėti į Afganistaną...Red./.

/b.d./

• EUROPOS LIETUVIS rugsėjo 14 d. laidoje, Nr. 35/1722/rašo, tarpe kita ko, kad "Šią savaitę Sov.Sąjungą pakartotinai lanko Amerikos evangelistas Billy Graham, kuriam bus leista kalbėti 23-jose bažnyčiose. Kai jis lankėsi praeitais metais Maskvoje B.Graham džiaugėsi Sov.Sąjungos "religine laisve", nes jo pamokslo klausėsi pilna bažnyčia. Vėliau paaiškėjo, kad jo visa kongregacija buvo KGB pareigūnai."

BAUSMĖ VISUOTINU TVANU, IR NOJAUS ARKA

P.I.N.D.R.E.I.K.A

Senojo Įstatymo pirmoje knygoje, kuri vadinama "Genezis", pasakojama apie pasaulio sutvėrimą ir žmonių nubaudimą už jų nusikaltimus visuotinu tvanu. Dievas, bausdamas žmones, parodė ir gailėstingumą. Jis parinko dešimtos eilės nuo Adomo ištikimą vyrą ir jam apreiškė apie artėjančią bausmę - Visuotiną tvaną ir įsakė pasistatyti laivą - Arką, kad išsigelbėjus nuo grėsiančio pavojaus netik su šeima, bet parinkti po porą paukščių ir gyvulių. Nojus, vykdydamas įsakymą, tuojau pradėjo statyti Arką. Baigus ją statyti, Dievas vėl jį įspėjo, kad dabar atėjo laikas atidaryti Arkos duris ir visus suleisti į Arką. Po septynių dienų prasidėjo lietus, kurie be pertraukos tęsėsi 40 parų. Vandeniui apšėmus kalnų viršūnes ir po 150 dienų ir nakčių plūduriavimo, Arką bangos nuplukdė prie Ararato kalno, kuri vėjo buvo užmesta ant uolų. Nojus pastebėjo, kad vanduo pradeda nusekti; jis paleido porą balandžių, kurie netrukus sugrįžo, nes nesurado sausos vietos nutūpimui. Vėl paleido kitą porą, kurie grįžo su alyvos šakele snape. Tai buvo ženklas, kad vanduo yra nusėdęs ir jau galima išleisti ir kitus įnamius. Atsidėkodamas Dievui už išgelbėjimą, Nojus aukojo aukas Dievas, priėmęs aukas, pranešė, kad daugiau žmonių tvanu nebus, ir pasirodė vaivorykštė, kaip ženklas, kad pažadas bus įvykdytas. Tačiau nusikaltėliai prieš žmogaus gyvybę bus baudžiami mirties bausme.

Nojus savo sūnus Hem, Cham ir Japeth paskyrė globėjais išlikusių giminių. Sem - semitų, įskaitant ir žydus ir arabus, Cham - Hamitų giminei ir Japeth - Azijos ir Europos tautoms.

Arka, įstrigusi į Ararato kalno uolas, taip ir liko amžiams, Ararato kalnas dabar randasi Turkijos teritorijoje, kuris laikomas skiriamąja riba Europos ir Azijos kontinentų. Ararato kalno papėdėje susiduria Sovietinė Rusija, Iranas ir Turkija.

Arabų šventojoje knygoje - Korane - irgi yra panaši legenda. O babiloniečiai prieš 2000 metų buvo sukūrę ištisą epą.

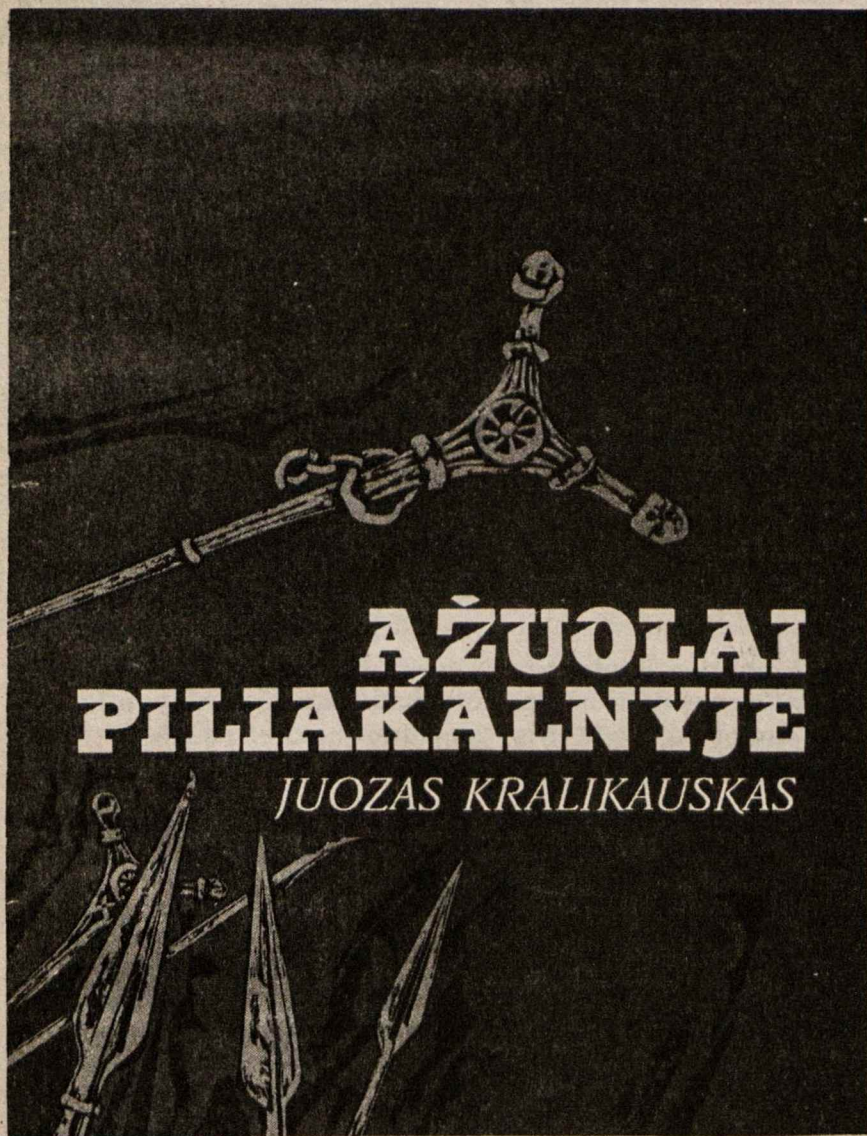
To epo kelius fragmentus yra suradę vokiečių archeologai Bagdado miesto griuvėsiuose. Pagal tą poemą Babiloniją prieš 2000 m. valdė labai žiaurus valdovas - Ašurbanipal. Apie jį žmonės buvo sukūrę legendą, vadinamą Gilgameš, kurioje rašoma, kad pavaldiniai, nebepernešdami valdovo elgesio, pradėjo maldauti vyriausiąjį dievą Marduką, prašydami jo pagalbos ir užtarimo. Marduk'as jų prašymą patenkino ir atsiuntė savo įgaliotinį - Enkadu. Bet jis, vietoje padėjęs Ašurbanipal'o pavaldiniams, tuojau susidraugavo su juo pačiu. Taip abu atliko neįtikėtinų žygių. Kad apsisaugojus nuo piktųjų sumanyimų, Bagdado mieste gyventojai įruošė varinius vartus ir dievui Marduk'ui nustojo aukoti aukas. Senovės laikais Bagdadas buvo Mezopotamijos prekybos centras, bet nuo to laiko jis pradėjo nykti. Gyventojai pradėjo garbinti svetimus dievus. Vėl iškilo naujas valdovas Hammurabi, kuris sugebėjo pritaikyti įvykiams Įstatymus. Hammurabi kodeksas pagarsėjo visame pasaulyje. Savo valdymą grįsdamas teise ir teisingumu, jis sustiprino valstybę, tuojau pavergė žydus, juos išstremdamas į Babiloną, Bet dauguma žydų greitai praturtėjo, ir nebenorėjo grįžti į tėvynę.

Istorijoje yra išlikęs išsireiškimas "Babiloniškoji popiežių vergija", kada popiežiai buvo suvaržyti Prancūzijos karalių /1309 - 1377 m./ Avignone.

Babiloniją sugriovė hunai, persai, ir ją buvo okupavę anglai. Tik Pirmojo Pasaulinio Karo metu įsigalėjo arabai, įsteigdami Irako valstybę ir Bagdadą paskelbdami savo sostine.

Per ilgus amžius niekas nesurado Nojaus arkos. Tik paskutiniu metu amerikiečiai sudarė iš penkių asmenų ekspediciją ir pasiryžo ją surasti. Jeigu jų norai išsipildytų, pasaulis būtų nustebintas nepaprastu radiniu.

3 psi

AŽUOLAI PILIAKALNYJE. Juozas Kralikauskas. Devynių istorinių romanų gelmenys ir problemos. 207 psl. Tiražas - 700 egz. Aplanką ir viršelį piešė dail. Romas Viesulas. Išleido "Tėviškės Žiburiai" ir specialus komitetas: Vytautas Aušrotas, kun. Pranas Gaida, Jonas Gustainis, Aleksas Plenys, Angelika Sungailienė. 1984. Toronto. Kaina nepamėta.

Ši knyga yra originalus dokumentas - credo vieno iš originaliausių mūsų rašytojų - Juozo Kralikausko. Naujoji istorinė medžiaga, kurią sugebėjo nagrinėti ir sudaryti tikrai sunkiose sąlygose. Pats įvairiuose šioje knygoje patiektuose pasikalbėjimuose apie jo rašytų knygų personažus ir bendrą genezę, jis sako: "Savo vaizduotė esu tvirtai pažabojęs: atsikratęs mūsų senovės romantizavimo ir idealizavimo. Mano romanų tikrovė ne pagal aprobuotus teiginius, o savarankiškai tirta ir kritiškai persvarstyta. Meniškaip apmąstau senolių gyvenimą, kuriame šalia karžygystės ir heroizmo būta ir nedorybių". "Tikrai iš kruopščių istorijos studijų tegalima išgriepti autentiškus epochos bruožus: kaip atrodo, galvoja, jaučia ir kalba tos epochos žmonės - rikis, karėiva, krivė, žynys, valstietis, vienuolis, didikas, plikbajoris, jėzuitas, stačiatikis, reformatas. Be istorinio krūvio negali romanas būti istorinis. Betgi anaipol nėra lipdoma tik vien iš istorinio molio, kaip negali būti ir vien tik iš vaizduotės. Istorinio romano pasaulyje iš tikrųjų yra ne du, o trys: vaizduotė, istorija ir intuicija. Rašydamas esi nuolatinėje tapime:

OOOOO

ATEITIES VIZIJOS

OOOOO

7. Pr. Enskaitis /pabaiga/

- Ar jūs turite daug skirtingų religijų? - klausė Linas.

- Tikinčiųjų nėra daug. Daugiausia yra tokių, kurie patys nežino tikėti, ar ne. Antgamtinis pasaulis nėra apčiuopiamas, nėra mokslu patikrinamas. Tai ne aritmetika. Beveik visi tikintieji jungiasi į vieną bendriją. Pagrindas yra šv. Raštas, nors jis dabar suprantamas kiek kitaip negu anksčiau. Ypač senoji jos dalis. Visos religinės apeigos ir ceremonijos išnykusios. Kartais ir mes susirenkame adoracijai. Bet tai nėra garbinimas sužmoginto Dievo, bet kaip Aukščiausios Esysbės, su kuria mes ir jungiamės maldoje. Kartais mes giedame. Iš seniausių giesmių mes turime, dar išlikusią Dr. Zamenhofo, manau ir tau pažįstamą, "Prego sub la verda standardo". Ir Vilma ėmė giedoti:

"Al Vi, ho potencia senkorpa mistero,
Fortego, la mondon reganta,
Al Vi, granda fonte de l' amo kaj vero
Kaj fonte de vivo konstanta,
Al Vi, kiun ĉiuj malsame prezentas,
Sed ĉiuj egale en koro Vin sentas,
Al Vi, kiu kreas, al Vi kiu regas,
Hodiaŭ ni pregas."

/I Tave, o didžioji bekūne paslaptie,
Jėga, valdanti pasaulius,
I Tave šaltini meilės ir tiesos,
Ir versmė gyvenimo nuolatinio,
I Tave, kurį kiekvienas supranta savaip,
Bet viduj visi lygiai Tave jaučia,
I Tave, kuris kuria ir viešpatauja,
Šiandien mes meldžiamės./

Nutilus giesmei Vilma ir Linas susimąstė. Valandėlę tylėjo. Linas apglobė merginą ir tarė:

- Aš tave myliu, Vilma!

- Ir aš tave myliu, Linai. Aš tikiu, kad mudu dar pasimatysiva amžinybėje. Kada žmogus jau pasiekęs apsolėtų žinojimą, mudu žinosiva kur vienas kitas esava ir sueisiva. Tada juk jau bus žinoma minties greičio susisiekimas, apie kurį mūsų mokslininkai taip daug galvoja ir prie jo dirba.

4 psl.

savo personaže tampa kitu, pranoksti save, jau gyvenį, kaip anas". Kaip tik nepaprasta ir tikra autoriaus intuicija ir jo istorinis pasiruošimas padaro jo knygas ne tik "apšviečiančias", bet ir giliai jaudinančias.

LEIDĖJŲ ŽODIS

Po devynių rašytojo Juozo Kralikausko istorinių romanų, kurių septyni buvo premijuoti, štai pasirodo dešimtas leidinys "Ažuolai piliakalnyje", bet jau nebe romanas. Tai lyg ir vainikas ant tų romanų, kuriame matyti devynios žvaigždės, spindinčios anų kūrinių atšvaitomis. Pats autorius šį leidinį pavadino "Devynių istorinių romanų gilmenys ir problemos". Jame rašytojas žvelgia į kiekvieną tų kūrinių iš laiko bei vietos perspektyvos, nurodo jo genezę, išgyvento laikotarpio nuotaikas, gimimo motyvus, įveda skaitytoją į atitinkamo kūrinių pasaulį, pateikia būdingesnes ištraukas ir tuo būdu supažindina jį su savo kūryba.

Autoriaus romanai atskleidžia daugiausia Lietuvos praeitį - senąją ir iš dalies naujųjų laikų. Pastaruosius autorius yra pats išgyvenęs, o į senuosius laikus giliai įsijautęs.

Ypač gilius pėdsakus mūsų literatūroje autorius yra įmynęs mindauginiais savo romanais, susilaukusiais plataus visuomenės dėmesio. Juose atsispindi ne tik literatūrinis autoriaus talentas, bet ir istorinė erudicija: jis ilgus metus studijavo mindauginį Lietuvos laikotarpį, skaitė kronikas bei kitus šaltinius, kad iš sausų faktų pastatytų pulsuojančią tautos gyvenimą. Tai aiškia matyti skaitant J. Kralikausko romanus.

Jeigu autoriaus romanai atskleidžia Lietuvos ir lietuvių tautos gyvenimą, tai jo pokalbiai su spaudos žmonėmis išryškina paties autoriaus kūrybinį pasaulį, jo pažiūrą į tautos problemas, į keliamus istorinio romano klausimus. Tie pokalbiai, spausdinti prieš keletą metų, dabar autoriaus dar papildyti, yra lygiai aktualūs, kaip ir anuomet.

Iš šio J. Kralikausko leidinio "Ažuolai piliakalnyje" matyti pagrindiniai autoriaus pasaulio bruožai, tarp kurių betgi ryškėja tautos išlikimo problema. Piliakalnis yra Lietuvos simbolis, kuriame slypi praeitis ir kuriam grėsia gūdi ateitis. "Piliakalnis apaugęs ažuolais. Jame nugrimzdę mūrai, dvarai, slypi kubilai brangenybių, Min-daugas, susiliejęs su Žilvinu..." Į visa tai autorius žvelgia tarytum mistiko akimis ir klausia: "Kokie tat amžiai griuvo ant mūsų protėvių, kokie kalnai! Lyg kokia gija per tautos istoriją nutįsus mūsų kiekvieno dalia. Ir kaipgi mes beišlikom, kaip, jeigu pražuvo visa Prūsija ir Jotvingija?..."

Jausdamas egzistencinę jungtį su savąja tauta, autorius, kad ir gyvendamas svetur, laiko save gyva tautos šakele, kuri negali atitrūkti nuo savojo kamieno. "Niekur neišbėgai - tik iš gimtosios žemės, bet ne iš tautos ir jos kultūros, ne iš likimo ir istorijos. Esi svetur, bet ir tenai, dabar, bet ir anuomet, Kanadoje ir Lietuvoje."

Tai rašytojiškas ir egzistencinis J. Kralikausko credo, šiame leidinyje išryškintas brandžiu literatūriniu pavidalu.

Laiko rodyklė artėjo prie 2000 metų.

- Neužmiršk manęs, Vilma, nors retkarčiais prisimink. Ir aš tikiu tavo žodžiams - mudu dar susitiksiava. Lėktuvas sumažino greitį ir lygiai ties reikiama skaitline sustojo.

Sudėv, Linai, - ir karštos Vilmos lūpos prisispaudė prie Lino lūpų.

Pilotas paspaudė migtuką, Lino sėdynė pakrypo į šoną ir inžinierius nuslinko ir lengvai palietė žemę. Jis pakėlė akis ir pamatė gulį parke. Netoli esė matėsi sugriauta atominė jėgainė. Ji buvo dar visai neseniai sušprogdus, nes dulkės ir kai kurios smulkesnės dalys kritinėjo iš padangės. Pilotas buvo padaręs klaidą - jis tris dienas nuvažiavo per toli, taigi kaip tik tuo momentu kada sprogo jėgainė.

Linas neteko sąmonės.

Jėgainėi sprogdus, iš artimiausios ligoninės buvo išsiųsta specialiai greitoji pagalba. Speciali automašina riedėjo parko keliu ir pastebėjo gulintį žmogų. Jis buvo be sąmonės ir nuvežtas į ligoninę nesidavė atgaivinamas. Tik daktarai stebėjosi, kad jis nebuvo paliestas atominio spindulio, mat, prieš išvykstant iš Makso globos, jis buvo pašvitintas specialiais spinduliais, kurie ir sulaukė atominio jėgų veikimą.

Atpažinus inžinierių, buvo pakviesta jo žmona Vilma, kuri jam esant be sąmonės, visą laiką sėdėjo prie jo lovos. Inžinierius blaškėsi, kažką kalbėjo, bet Vilma tesugavo tik atskirus žodžius. Tik pagaliau trečią dieną jį išgirdo aiškius žodžius:

- Aš tave myliu, Vilma!

Po to, Linas atmerkė akis ir atgavo sąmonę. Jis dairėsi aplinkui nustebęs, dar jo sąmonė buvo 5000 metųose.

- Kur tu, Vilma? - šnibždėjo Linas.

Aš čia, čia, mano Linai, - šnibždėjo moteris, bučiuodama jį. Lino lūpose dar nebuvo ataušęs prisilietimas kitos Vilmos, dabar tikriausia jau namuose, tolimoje ateityje. O čia vėl karštas pabučiavimas.

Linas išsiūžėjo į žmonos pabalušį ašarotą veidą ir susimąstė:

Ar išties čia kas buvo? Ar gal tai tik sapnas, sąmonės vaizdas?

Jis atsiminė Vilmos knygelę. Greit pažūrėjo į kišenėlę, kur buvo įsidėjęs knygelę, bet čia tebuvo tik žiupsnelis pelenų. Gal tai buvo sudegusi Vilmos knygelė, o gal ir jėgainės sprogdimo metu įkritęs žiupsnelis degėsių?

Didžiai vertindami J. Kralikausko įnašą lietuvių tautos literatūron, atiduodame šį leidinį skaitytojų rankas, tikėdamiesi, kad jos mielai priims jį kaip gyvą savo tautos aidą ir šaukį.

Juozas Kralikauskas

MITOLOGINI RYTA

--- Ir ėmė ten gyventi basas berniukas. Jis baugėjos girdėdamas, kad jei per dangų nusibraukia ugninė šluota, ar pro kapines prabėga kruvinas vilkas, ar jei šaltinis pasrūva krauju, užeis didi nelaimė.

- Piliakalny gynėsi mūsų šaliai, - sakė senelis.

- Nuo ko gynėsi?

- Nuo užpuolikų iš svetimos šalies.

- Tai kokį?

- Nuo niemių, švedų, maskolų. Nuo piktyjų.

Ėmė darytis neramu, kad kažkur yra pikty žmonių. O dar ta pasaka apie Eglę, žalčio pačią; apie vandenį tokį didelį, kad nė antro kranto nematyt...

- Nebūt Drebulė išdavus vardą, nebūt Žilvinas užka-potas, - sakė diedukas. - Tai ir saviškių širdies aptemimas, apjakimas, vaikeli.

Vėl - ir vėl užbūrimai, slėpiniai vandenyse, atvardavimai, užkeikimai - kokia žodžių galybė....

Neapsikentęs bėgdavo pakluonėm pas antrą senelį, mamos tėvą. (Bėgti anuomet būdavo lengviau, negu iš lėto eiti). Jo pirklia pačiam kaimo gale, paskendus senuose vaismedžiuose. Čia mama užaugo. Čirpla žlogai prietamsiam sode. Užia bitės aviliuose po kriaušėm ir obelīm. Patvoriai apėję avietėm, agrastais ir serbentais...

Ir kur buvęs nebuvęs katinėlis su žaliom akim...

Snigo žiemą sniegulėm, byrėjo apavasari žiedlapiais. Ir diedukų galvos jau kaip obelys... Jų plaukai, sako, buvo ne balti, tai kodėl pasidarė balti?...

Ogi numirė Skoliutė, gulėjo tarp gėlių išpuosta kaip dar niekad. Krūpčiojo vaško liepsnelės, virpčiojo geltonai ir ant Skoliutės veiduko...

Ir tik vos keliolika dienų po laidotuvių, vokiečiai peršovė Margiuką. Gyvulėlis gailiai cypė, inkstė, paraudo - siais baltymais pagalbos maldavo, o basasis berniukas nieko padėti negalėjo... Pagalbos jau jokios iš niekur...

O kelinton dienos užkukavo paukštė liepsnoj.

- Tai Skoliuty gegužėly, - pasakė diedukas.

Net kvapą užėmė: gi Skoliutė pavirto gegule. Gal

kad sudegino atlikusias jos grabelio skiedreles?...

- O ar ne Margiukas?

- Ne, vaikeli, ne jam medaitin, - glostė berniuko galvelę kaip anądien, kai Margiuką žeme užklojo sodelio kampe...

Kad nors sulotų, Bet kaip ne, taip ne.

- Šunelini nevalia apsimest gegule. Nebent žiogeliu tau pačirps vakarė iš serbento krūmaičio.

Argi nesulos? Jau niekad? Kažkas bauginančiai nesuprantamo. Pirmiau nė į galvą, kad galėtų nebūti Skoliutės ir Margiuko. Tvyruoja nepergalima paslaptis tarp

"buvo" ir "jau nēr". Tik sapnuose dar kartais Margiuką pamatydavo: vėl su linksmom akelėm vizgina uodega.... koks ir buvo...

... Čia atsivėrė pasaulis. Senajame sodžiuje, galbūt viename iš ilgiausių Lietuvoje. Plokščias akmuo palei slenkstį, šiaudastogiai, Piliakalnis.

Žiemkenčio šiaudų grėblučiai ir paukštelė virš stalo. Žirgučių galvytės virš pirkios...

Eini maudytis, o prie kelelio žydi žirniai margai. Grikiuose dūzgioja bitės, gal net iš mūsų avilių. Rudos gelsvos lyg gvardikėliai drebiną kaitrą...

Kasdien ir kasdien - Piliakalnis, apaugęs ažuolais; iš trijų šalių apsuptas didžiulio raisto, kuriame daugybė pempių ir laukinių ančių... Su saule išgindavom, nusi-leisdavo net iki Ažuolijos...

O kai iš juodų viršūnių tekėdavo raudonas dzevuliukas, ar neatsidūksė senelis: "Jam dangų ratą, mum žė-mėj sveikata..."

Ir visų slėpiningiausia - tai amalas virš Piliakalnio. Vakare tykiausi žaibavimai virš aptemusio, o tokie gi staigūs, kad vos spėji pamatyti. Žiūrėdavau pro statinių tvorą ir negalėdavau atsižūrėti. Vos išvysti - ir jau nēr; čia yr, čia nēr... Lyg sapne švysteli didenybė - ir ūmai...

Tai anuomet pasakojimai apie Vilnių ir Trakus, Aušros Vartus ir Kalvarijas, apie švedus, prancūzus ir marus, apie Radvilas ir Oginskis. Šnekėjo, kad Piliakalny nugrimzdę mūrai didesni už Strėvininkų, nugrimzdęs dvaras didesnis už Žiezmarų. Kažin kur po ažuolais slypi kubilai brangenybių. Įsitempęs klausydavau apie devynalvį, apie sukilėlių kovą Piliakalny, gaudomųjų gelbėjimąsi, pakorimus, įgrūdimą po ledų; apie meškų po kaimus ve-džiojotus, plėšikus ir arklų vagis...

Bet apie Mindaugą nesu užgirdęs nė iš katro senelio, nei iš tėvo ar mamos. Girdėjau pasakų apie karalius, bet jie bevardžiai. Tik su rimtimi pasakojo apie Žilviną. Gal Mindaugas jiems susiliejęs į vieną su Žilvinu? Abu klastingai artimųjų užkapoti, abu pražuvo su šeimom prie didelio vandens...

Tai ne tik konfliktų ir įvykių seka amžiuose. Tai pro-senelių likimas. Viens po kito karai, viens po kito gaisrai; nuožmūs badmečiai, juodi marai. Kraugeriai žudė, grobė ir plėšė. Nelaimė po nelaimės ant jų galvos. Bėgdavo iš sodybų, slapstydavosi miškuose ir raistuose, kad nepa-gautų, nepakartų, neištremtų, nedaužytų; kad netektų alkti šaltam kalėjime, šerti blakes ir utėles, virpėti ligos krečiamam...

Kokie tat amžiai griuvo ant mūsų protėvių, kokie kal-nai... Lyg kokia gija per tautos istoriją nutįsus mūsų kiekvieno dalia. Ir kaipgi mes beišlikom, kaip, jeigu pražuvo visa Prūsija ir Jotvingija?...

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

KNYGA APIE LIETUVOS ASTRONOMIJĄ

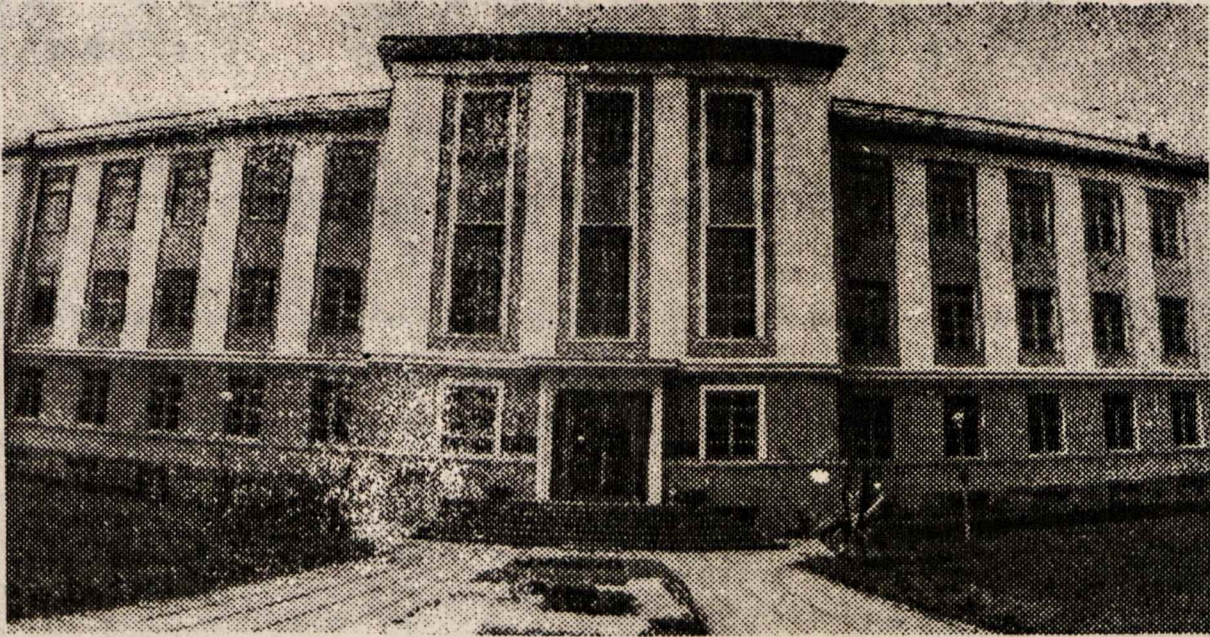
Vilniuje 15.000 egz. tiražu išleista 255 psl. knyga "Lietuvos Astronomija". Joje apžvelgiama vienos seniausių Europoje Vilniaus Universiteto astronomijos observatorijos istorija nuo įkūrimo 1753 m. iki šių dienų.

MIRĖ AGRONOMAS

VYTAUTAS VAZALINSKAS

Šią vasarą Vilniuje mirė agronomas Vytautas Vazalinskas, gimęs 1910 m. kovo 16 d. Šeduvoje. Dotnuvos Žemės ūkio Akademiją ir sekančiais metais gilinodijus Danijoje. Sugrįžęs, dirbo Lietuvos Žemės ūkio tyrimo įstaigoje, propagavo naujoves, spaudoje stūlė gilinoti žemės ūkio reformą ir plėsti kooperacijas.

Po karo dėstė Dotnuvos Žemės ūkio Akademijoje, pakartotinai buvo žemės ūkio ministru, o nuo 1965 m. Ministerių Tarybos pirmininko pavaduotoju. Nuo 1980 m. pasitraukė pensijon. Yra taip pat rašęs žemės ūkio klausimais.

Žemdirbystės Instituto rūmai Dotnuvoje. Čia mokslininkai išveda naujas javų rūšis, kurias neša geresnį derlių ir yra atsparesnės.

LIETUVOS FLORA IR FAUNA

Varėnos apskr., Marcinkonių miestelyje, Čepelių rezervato administraciniame pastate įrengta pietryčių Lietuvos floros ir faunos paroda. Tai yra trečioji Kauno Tado Ivanausko Zoologijos Muziejaus šaka. Pirmieji du skyriai įsteigti Ventės Rago ir Žuvinto rezervate. Juose saugoma apie 100.000 rodimų.

VIENOS PASAULINĖS VALSTYBĖS SIEKIANT

Kas gali paneigti mūsų tautos po Pirmojo Pasaulinio Karo atkurtos valstybės palaimą? Nedaug buvo tolgųjų prieš tą karą, kurie mūsų tautai būtų numatę galimybę sukurti nepriklausomą valstybę, kai viešpatavo beato-dairinė rusų carų vyriausybės priespauda. 1918-41 m. laikotarpis išamono ir su-cementavo mūsų prisilgtą ir išnaudotą tautą. Todėl natu-ralu, kad ir dabar mes, lais-vo krašto piliečiai, vis dar ieškome galimybių ir norime atkurti nepriklausomą valstybę.

Deja, mūdien vyrauja pa-saulyje nebe tautų apsi-sprendimo tendencija, bet siekiama vis naujoms vals-tybėms primesti diktatūrinę komunistinę sovietų sistemą. Sovietų Sąjungos galia per tuos 39 metus po Antro Pa-saulinio Karo užaugo bei iš-siplėtė ir tikiuosi, kad ji pasidarys beveik galingiausia pasaulio valstybė. Ar komunistas plėsis ir toliau?

Štai, pažiūrėkime ką rašo "Spotlight" nr. 27/-7/2/84. Išvardina vieno iš pasižymėjusių JAV valstybininkų-H. Kissinger'io veiklos pasek-mes: pardavė komunistams Rodeziją ir Pietų Vietnamą, pagelbėjo atsisakyti nuo JAV valdomo Pramos Kanalo, palaikė draugiškus santy-kius/detente/ su Sov. Sąjun-ga, diplomatiniai pripažino komunistinę Kiniją ir sustip-rino komunistinę įtaką Vid. Rytuose, užmegzdamas są-jungą su Izraeliu, kuris fa-vorizuoja Sov. Sąjungą. Ta-me pačiame "Spotlight" nr. /psl. 24/ yra užfiksuotas Iz-raelio ryšys su Sov. Sąjunga. Esą, paaiškėjo, kad Sov. Są-junga perkasi karo lauko elektroninius įrengimus iš Izraelio. Dar aiškiau para-šyta "Spotlight" nr. 22-5/28/84, kad britų žvalgyba išaiš-kino, jog Izraelis slapta bendradarbiauja su Sov. Są-junga, tuo būdu išvengiant griežto draudimo parduoti komunistiniam blokui JAV karinę technologiją.

Kuomet mes puoselėjame viltį, kad Lietuvos nepriklausomybė bus atstatyta, -pa-saulio glingųjų veiksmams ne-suteikia tam daug vilčių. Tie-sa, buvo pasirodę spaudoje, ypač tų vėlesniųjų iš Lietu-vos atvykusių į Ameriką pa-reiškimais, kad esą Sov. Są-jungai greit ateis laikas "galas", kad tai ji "subyrėsianti" ir tai gal net netolimoje atei-tyje. Iš tikrųjų gi Sov. Sąjun-ga ne tik nesiruošia subyrėti, bet priešingai, jos valdomi plotai/ jei neskaityti mažo Granados epizodo/ ir jos įta-ka vis didėja, karinė galybė stiprėja.

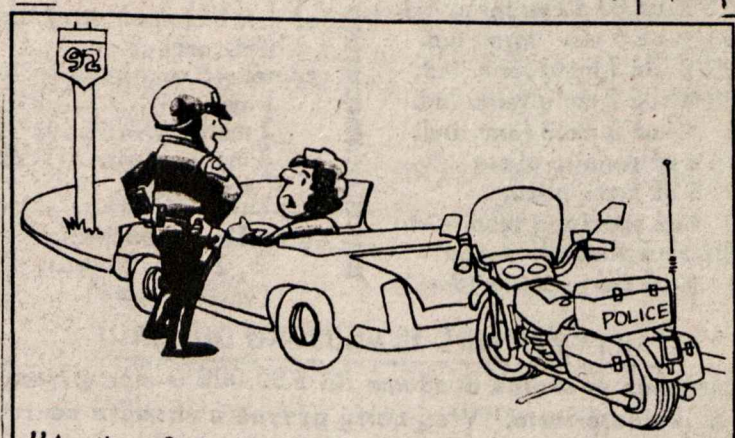
Komunistinės įtakos plėti-mosi epizodai ir komunis-tams palankių socialistinių vyriausybių laisvame pasaulyje daugėjimas/pav., Pran-cūzija, Graikija, Meksika, Panama/- vis tai įžanga į didesnius pasaulyje įvykius. Jeigu daug rašoma apie ato-minę bombą, apie Lazerio nuostabių spindulių, apie erdvėje karą- tai vis tik epi-zodai, bet neminimas tas ginklas, kuris gali būti 100% lemiamas būsimame kare-tai neutrono bomba.

"Spotlight" nr. 28-7/9/84, psl. 13 rašoma apie neutrono bombą, kad Izraelis susirū-pinęs gaminti ir sukaupti neutrono bombų atsargas. Reiškia, tos neutrono bom-bos gaminimas yra aktualus, ir juk jau vieša paslaptis, kad atitinkama JAV karinė technologija yra prieinama Izraeliui. Ar ir JAV jau turi pasigaminusiosjų reikš-mingų bombų, apie tai niekur nerašoma.

Turintis neutrono bombą visai nesirūpins prieš skai-čiumi ar jo ginklų galingu-mu. Neutrono bomba iškarto užmuša visus priešo karei-vius, paliekant nesugadintus ginklus bei pastatus. Tai yra tikrai siaubinga. Niekas ne-gali atsilaikyti prieš šią neutroninę bombą, ir karo laimėjimas, kad ir prieš šimteriopai skaitlingesnį priešą, yra užtikrintas. Tik kyla klausimas, kiek praeis laiko, kol bus tų bombų pa-gaminta numatyta didesnis kiekis.

Tuo tarpu tebevyksta ma-ži karai, pav. Afganistano, arba Irano su Iraku. Šis pa-starasis, užsitęsęs keturis metus, parodo mahometonų nevieningumą ir trumpare-

KREIVI VEIDRODŽIAI

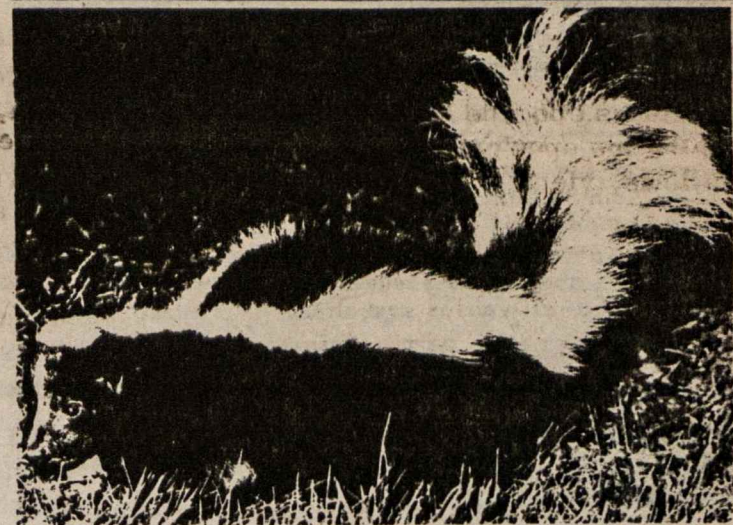
"Ar tikrai? O aš maniau, kad tai greitkelis 55, o greičio riba 92."

giškumą. Vieton to, kad su-kaupytų jėgas prieš bendrą priešą-komunizmą ir Izra-elio grobuoniškumą- jie naikina savitarpiai ir be-tiksliai švaisto bilijonines sumas ginklams. Kokį ne-samone! Bet, kai ateis laikas panaudoti neutrono bombą, tuomet tie maži karai bus lengva nutildyti.

Pažvelkime į komunisti-nės įtakos plėtimąsi laisva-me pasaulyje. Prancūzijos min. p-kas Mitterand'as lan-kėsi Maskvoje kartu su vie-nu iš keturių jo kabineto kom. ministrų/Tik čia, rei-kia pripažinti, jis pasakė Maskvai nepatinkančių min-čių... Red./, Graikijos so-cialistinis min. p-kas leido sugrįžti iš užsienio visiems komunistams, kurie buvo

mėginę negirdėtai žiauru-mo pasireiškimais, suklimu nuversti antikomunistinę Graikijos vyriausybę, Mek-sikos vyriausybę bičiuliau-jasi su Fidel Castro, o Pana-ma- kiek toli jai iki kom-režimo?

Šiandien vyksta sklandi draugystė/ lyg kokios gud-riai sugalvotos mašinos ra-teliai/ JAV su Izraeliu, o pastarosios "tyli" draugystė su Sov. Sąjunga/ kurioje me-namai yra persekiojami žy-dų tautybės asmenys/. Prie šių dar prisideda kom. Ki-nija, kurią JAV rūpinasi mo-derniai apginkluoti. Tos ke-turios valstybės yra užten-kamas pagrindas ir garantija planingai ir sėkmingai kurti vieną pasaulio valsty-bę. J.V.

SMIRDUKAS - MALONUS IR NAUDINGAS GYVULĖLIS

Šimtmečiais žmonės pravardžiuodavo smirduką-skunkę, vadindami jį bjauryste, pikčiurna, bet tikrumoje tai yra malonaus būdo sutvėrimas.

Smirdukas - šeškų giminės - yra lyg ir vaikščiojanti švarinimo mašinėlė- jis suėda krūvas vabzdžių ir kitokių kenkėjų ir geriau pagauna peles, negu katė. Jis taip pat sutvarko ir visokias maisto liekanas.

Smirdukas tačiau, grėšiant pavojui, gali pasidaryti labai nemalonus, nes jis paleidžia tokį stipriai dvokiantį skystį, kad žmogaus nosis gali užuosti, jeigu ore jo yra tik -trilijoninė dalelytė! Apsigynimo purškalo-skystis yra matomas naktį, kuris skleidžia fosforinį žvilgėjimą. Smirdukas purkšdamas tiksliai pataiko iki 12 pėdų atstume, ir jeigu jis nepataiko, tai visai paprastai- purškia dar kartą. Jo liaukose yra pakankamai "preparato" purkš-ti 4-6 kartus iš eilės. Jo "kvepiančio" ginklo labai bijo-ma, ir tik keletasgyvulių rūšių išdrįsta jį užkabinti. To-dėl jis flegmatiškai vaikštinėja po pasirinktą savo plo-tą - paprastai nuo 3/4 - 2 kvadratinų mylių, be didelės baimės kitų gyvulių. Todėl tiek daug smirdukų pakliuvę į greitkelius būna užmušti, nes jie nesitiki, kad juos kas pultų ir visai ignoruoja automobilius.

Kugaras, lūšis, lapė, kojotas ir audinė /minkas/ yra vieninteliai žvėrys, kurie užpuola smirduką, bet ir tai tik tuomet, kai yra desperatiškai išbadėję.

Smirduko mirtini priešai yra pelėda ir erelis, kurie nusileidžia be garso ir nugalabina jį prieš jam suspėjus paleisti purškalą. Įdomu, kad to purškalo esencija yra ra-finuojama ir naudojama kai kuriems kvepalams gaminti. Vienose Vakarų kasyklose purškalo naudojamas pavo-jaus įspėjimui: jeigu įvyksta gaisras arba įgriuvimas, smirduko purškalo įleidžiamas į vėdinimo aparatūrą, kad išpėtų kasyklų darbininkus.

Smirdukas yra gudresnis, negu kad galvojama. Pav., prieš esdamas rupūžę ar vabalą, kuris išleidžia nuodus, gudrusis smirdukas juos pavolioja keliolika kartų po žemę, kol jie išnaudoja visus toksinus. Jis taip pat volioja širšes ir bites, kol jos nusibaigia ir nebegali įgelti.

Smirdukai mėgsta žmones ir jeigu veterinarinis iši-ma purškala gaminančias liaukas- yra puikus naminis gy-vulėlis. Jie ypatingai naudingi prie ūkių, kur jie sugaudo žiurkes, kurmius ir javus naikinančius vabzdžius. T.R.

Jauki gatvė Šiaulių miesto centre, kur išvengta "kūzmatinio" stiliaus ŠIAULIŲ DRAMOS TEATRAS PRADĖJO NAUJĄ SEZONĄ. Akademiniame Vilniaus Teatre Šiaulių Dramos Te-atras pr adėjo savo sezoną gastrolėmis. G. Mareckai - tės baladė "Eglės Namai" bu-vo suvaidinta pirmą kartą. Vsi kiti veikalai, kaip skel-biama, nelietuvių autorių: Majakovskio "Blakė", Molie-re "Don Žuanas", Byron'o "Kainas" ir Popescou "Fa-jansinis nykštukas iš vasa-ros sodo". Vaikams - mu-zikinė pjesė, dviejų dalių G. Solovskio "Skiriama prin-cesei".

NAUJA GATVĖ POETO ANTANO BARANAUSKO VARDU Nauja gatvė gyvenvietėje ant Kauno Marių kranto pa-vadinata poeto Antano Bara-nausko vardu, Rumšiškių Ta-rybos iniciatyva. Pagarsėjęs "Anykščių Ši-lelio" autorius 1851-53 m. mokėsi Rumšiškių raštinin-kų mokykloje. Vėliau ta gat-vė, kurioje stovėjo mokykla, buvo pavadinta poeto vardu.

NAUJA GATVĖ POETO ANTANO BARANAUSKO VARDU

Nauja gatvė gyvenvietėje ant Kauno Marių kranto pa-vadinata poeto Antano Bara-nausko vardu, Rumšiškių Ta-rybos iniciatyva.

Pagarsėjęs "Anykščių Ši-lelio" autorius 1851-53 m. mokėsi Rumšiškių raštinin-kų mokykloje. Vėliau ta gat-vė, kurioje stovėjo mokykla, buvo pavadinta poeto vardu.

GARBĖS SARAŠE UŽ LITERATŪRĄ VAIKAMS

Hans Christian Andersen'o premijų tarptautinė jury ko-misija Italijoje, Bologna mieste įtraukė į garbės są-rašus už kūrybą vaikams ir lietuvių rašytoją, mokytoją Anzelmą Matutį. Jo knyga "Šnekučiai" išversta ir iš-leista taip pat ir rusų kal-boje. Į garbės sąrašą pa-kliuvo du Sov. Sąjungos ra-šytojai- Agnija Kuznecova ir Hakim Naziz.

AA CENTRINĖS :
Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3508
Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK ! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMA. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ. 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE. 8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 277-7868; Dainiui L.: 768-9606;
JOKUI R.: 337-8637

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30 iki 12 val. NAKTIES
Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

10 1/4 % už 90 dienų term. ind.
10 3/4 % už 6 mėn. term. ind.
11 1/4 % už 1 metų term. ind.
11 3/4 % už 2 metų term. ind.
12 % už 3 metų term. ind.
9 1/2 % už pensijų planą
9 % už namų planą
9 % už specialią taup. s-tą
8 1/4 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

I M A:

už asm. paskolas nuo 12 1/2 %
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 13 1/4 %
2 metų 14 %
3 metų 14 1/2 %
(fixed rate)

su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų... 12 %
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 39 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmeninės paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75 % įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais – nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai – 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

TELEFONAI: 532-3400
532-3414

AKTYVAI – VIRŠ 24 MILIJONŲ DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10–3
Antradieniais 10–3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10–8
Penktadieniais 10–8
Šeštadieniais 9–1
Sekmadieniais 9–12:30

MOKA UŽ:

90 dienų term. indelius .. 10 1/4 %
180–185 d. term. ind. 10 3/4 %
Term. ind. 1 metų 11 1/4 %
Term. ind. 2 metų 11 3/4 %
Term. ind. 3 metų 12 %
Pensijų s-tą 9 1/2 %
Spec. taup. s-tą 9 %
Taupomąją s-tą 8 1/4 %
Depozitų – čekių s-tą ... 6 %

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės nuo 12 1/2 %
Mortgičius nuo ... 12–14 1/2 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9:30–1:00 p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Par-duodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS –

NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

toronto

TORONTO DIENRAŠTIS APIE KAZIMIERINES IŠKILMES

"The Toronto Star", rugsėjo 3 d., 1984 m., idėjo čia matomą nuotrauką ir aprašymą, paminėdamas, kas yra toji petičija ir informuodamas apie 1983 m. Sovietų nutelstus lietuvius kunigus Alfonsą Svarinską 58 m., ir Sigitą Tamkevičių 46 m., kurie gavo 10 metų kalėjimo/tik nepaminėjo, kad Sibiro tremtyje/už įsteigimą Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komiteto".

"Jaudinančiais žodžiais kreipdamasis į apie 2.000 katalikų tikinčiųjų minią Šv. Mykolo katedroje, kardinolas Carter'is pažadėjo petičiją su 6.000 parašų perduoti Popiežiui, kai jis lankysis Toronte ir Huronijoje". Jis taip pat pareiškė, kad Katalikų Bažnyčia griežtai priešinga "tylos uždangai", kurią Sov. Sąjunga nuleido ant Rytų Europos gyventojų.

Stralspelyje žurnalistė Janice Turner pamini, kad Sovietų vyriausybė neleido

Popiežiui lankytis Lietuvoje savaitgalyje, skirtame pagerbti Šv. Kazimierą, Lietuvos globėją, kuris mirė prieš 500 metų.

Svarbu taip pat, kad pažymima, jog Lietuva tapo sovietine respublika 1940 m. /nedrįso pasakyti, kad prievarta tokia tapo ir kad sovietai po II-osios okupacijos nepasitraukė iš Lietuvos karui pasibaigus... Na, bet geriau, negu nieko, kaip kad anksčiau spaudoje būdavo/. Lietuvoje, kaip rašo korespondentė, randasi daugiau kaip pusė visų Sov. Sąjungoje esančių Romos katalikų. Jų Sov. Sąjungoje esą apie 4 milijonai.

Taip pat pažymima, kad lietuviai iš visopasaulio susirinko Torontan atžymėti Šv. Kazimiero mirties sukaktį. Apie Kongreso programą neužsiminė.

ŠAULIŲ KUOPOS 30 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

RUGSĖJO 29–30 d.d. Toronte įvyks Vlado Pūtvio Šaulių Kuopos, pirmosios tremtyje-išėiviyoje, nuo jos įsteigimo 1958 m. liepos 11 d. TRIS DEŠIMTIES METŲ su-

kakties minėjimas Toronto Lietuvių Namuose – Kara-liaus Mindaugo Menėje.

Programoje: Šeštadienį, rugsėjo 29 d., 7 val. minėjimo Aktas.

Meninę programą atliks sol. Slava ŽIEMELYTĖ, fleitistas T. REGINA ir muz. J. GOVĖDAS.

Šokiams gros 5 asmenų Estų Orkestras. Bus šilta vakarienė ir turtinga loterija.

Tą pačią dieną Lietuvių Namuose 3 val.p.p. vyks Vilniaus Šaulių Rinktinės Kanadoje – Valdybos ir kuopų pirmininkų bendras posėdis. Sekmadienį, rugsėjo 30 d., 11 val. Lietuvos Kankinių Šventovėje – Mississauga bus iškilmingos pamaldos ir po pamaldų bendros visų atsiveikimo dalyvių vaišės. Yra laukiama svečių ir šaulių iš Bostono, Detroito,

Clevelando, Montrealio, Hamiltono, Delhi, Sudbury, St. Catharines ir kitų vietovių.

Vlado Pūtvio Šaulių Kuopa kviečia visus mielus tautiečius iš arti ir toli, bei seses ir brolius šaulius iškilmingame minėjime dalyvauti. J. Šiaučiuolis

SPAUDOS VAKARAS TORONTE

KAS MET, spalio mėn., Toronto spaudos mylėtojų būrelis ruošia vakarą pagerbti ir paremti savaitraštį "Nepriklausoma Lietuva". Šiemet ši data išpuola SPALIO 13 d., šeštadienį.

Dar tik pradžia rudens sezono parengimų, bet tikimasi, kad tautiečiai jau užbaigę vasaravimo sezoną ir užda-

re vasarnamius, atvyks į šį vakarą pasilinksmininti ir pasiklausyti gero koncerto.

Rengėjai žada parūpinti neeilinę kultūrinę programą – su sol. G. Čapkauskienė ir so. Rimu Štirmu. A. komponuos muz. Jonas Govėdas, kuris savo vikriais pirštais taip gražiai žaidžia pianino klaviatūra, kad publika privirsta ausimis klausytis vokalistų, o akimis sekti pianistą. Taigi, programa įdomi.

Tokio aukšto lygio koncertai niekada nenusibosta. Be to, šis rengimas sutampa su Kanados Lietuvių Bendruomenės atstovų suvažiavimu, taigi ir jų, bent dalis, dalyvaus šio vakaro pobūvyje.

Be meninės programos bus karšta vakarienė/pasirinkimas 3 ar 4 patiekalų, gėrimų bufetas, loterija ir geras orkestras šokiams.

Bilietai jau platinami – galima gauti Lietuvių Namų sekmadienio popiečių laiku, ar pas Būrelio narius. Stalai nenumuoti, bet juos rezervuoti galima pas J. Ši m – kų tel: 231-9425 ar St. V a r a n k a – tel: 534-9127.

Loterijai laimikus/arba valiutą/ galima palikti Toronto Lietuvių Namų rašti-nėje.

Atvykusieji parengiman, galės pasinaudoti proga ir apsimokėti laikraščio prenumeratą arba ir naujai užsisakyti.

Kas spaudą remia – gelbsti savo tautai, nes nuskurdusi spauda padaro ir mus, tautinius skurdžiais, pasmerktais sunykimui.

Spaudos Būrelio vardu G. A.

• A1. MAČIULIS dalyvauja Filmų Festivalyje Toronte, su savo 9 minučių filmu kad tautiečiai jau užbaigę vasaravimo sezoną ir užda-

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 – 231-2661 – 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. – 12 v.p.p.

Narys of "Better Business" Bureau

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

MALONIAI KVIEČIAME ATsilankyti!

SPAUDOS VAKARA

Nepriklausoma Lietuva

SAVAITRAŠČIUI PAREMTI

1984 m. SPALIO 13 d.

ŠEŠTADIENIS, 6 val. v.

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ Didžiojoje Salėje

1573 Bloor Street W.

PROGRAMOJE: Sol. GINA ČAPKAUSKIENĖ ir Sol. RIMAS STRIMAITIS, akomp. Muz. JONAS GOVĖDAS

- Šokiams gros "LES & THE MUSIC MASTERS" orkestras
- Karšta Vakariinė ir visų rūšių gėrimai.
- Turtinga Loterija

ĮĖJIMAS: \$6.00 asmeniui
\$5.00 pensininkams ir studentams

Stalai nenumuoti.

Rezervuoti galima pas J.V. Šimkų Tel.: 231-9425

arba pas S. Varanką, Tel.: 534-9127 ir

Sekmadienio popietėse „Lietuvių Namuose“, taip pat prie įėjimo.

RENGĖJAI

RŪTA GIRDAUSKAS įteikia 6,000 parašų petičiją kardinolui CARTER'UI, Toronto arkivyskupui, kurioje prašoma paleisti iš Sovietų kalėjimų 2 lietuvius kunigus. Kardinolas pažadėjo įteikti petičiją popiežiui JONUI PAULIUI II, vizito Toronte ir Huronia metu rugsėjo 14–16 d.d.

kakties minėjimas Toronto Lietuvių Namuose – Kara-liaus Mindaugo Menėje.

Programoje: Šeštadienį, rugsėjo 29 d., 7 val. minėjimo Aktas.

Meninę programą atliks sol. Slava ŽIEMELYTĖ, fleitistas T. REGINA ir muz. J. GOVĖDAS.

Šokiams gros 5 asmenų Estų Orkestras. Bus šilta vakarienė ir turtinga loterija.

Tą pačią dieną Lietuvių Namuose 3 val.p.p. vyks Vilniaus Šaulių Rinktinės Kanadoje – Valdybos ir kuopų pirmininkų bendras posėdis. Sekmadienį, rugsėjo 30 d., 11 val. Lietuvos Kankinių Šventovėje – Mississauga bus iškilmingos pamaldos ir po pamaldų bendros visų atsiveikimo dalyvių vaišės. Yra laukiama svečių ir šaulių iš Bostono, Detroito,

Clevelando, Montrealio, Hamiltono, Delhi, Sudbury, St. Catharines ir kitų vietovių.

Vlado Pūtvio Šaulių Kuopa kviečia visus mielus tautiečius iš arti ir toli, bei seses ir brolius šaulius iškilmingame minėjime dalyvauti. J. Šiaučiuolis

SPAUDOS VAKARAS TORONTE

KAS MET, spalio mėn., Toronto spaudos mylėtojų būrelis ruošia vakarą pagerbti ir paremti savaitraštį "Nepriklausoma Lietuva". Šiemet ši data išpuola SPALIO 13 d., šeštadienį.

Dar tik pradžia rudens sezono parengimų, bet tikimasi, kad tautiečiai jau užbaigę vasaravimo sezoną ir užda-

re vasarnamius, atvyks į šį vakarą pasilinksmininti ir pasiklausyti gero koncerto.

Rengėjai žada parūpinti neeilinę kultūrinę programą – su sol. G. Čapkauskienė ir so. Rimu Štirmu. A. komponuos muz. Jonas Govėdas, kuris savo vikriais pirštais taip gražiai žaidžia pianino klaviatūra, kad publika privirsta ausimis klausytis vokalistų, o akimis sekti pianistą. Taigi, programa įdomi.

Tokio aukšto lygio koncertai niekada nenusibosta. Be to, šis rengimas sutampa su Kanados Lietuvių Bendruomenės atstovų suvažiavimu, taigi ir jų, bent dalis, dalyvaus šio vakaro pobūvyje.

Be meninės programos bus karšta vakarienė/pasirinkimas 3 ar 4 patiekalų, gėrimų bufetas, loterija ir geras orkestras šokiams.

Bilietai jau platinami – galima gauti Lietuvių Namų sekmadienio popiečių laiku, ar pas Būrelio narius. Stalai nenumuoti, bet juos rezervuoti galima pas J. Ši m – kų tel: 231-9425 ar St. V a r a n k a – tel: 534-9127.

Loterijai laimikus/arba valiutą/ galima palikti Toronto Lietuvių Namų rašti-nėje.

Atvykusieji parengiman, galės pasinaudoti proga ir apsimokėti laikraščio prenumeratą arba ir naujai užsisakyti.

Kas spaudą remia – gelbsti savo tautai, nes nuskurdusi spauda padaro ir mus, tautinius skurdžiais, pasmerktais sunykimui.

Spaudos Būrelio vardu G. A.

• A1. MAČIULIS dalyvauja Filmų Festivalyje Toronte, su savo 9 minučių filmu kad tautiečiai jau užbaigę vasaravimo sezoną ir užda-

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
PENKTADIENĮ IŠCANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE
(Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St West,
kampas Indign Rd.). 7:30 val. vakaro.
SKAMBINKITE: 487-5591

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

- Įsikūręs nuosavuose namuose -

HAMILTONO LIETUVIŲ

KREDITO

KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. E.
L8M 1L6
Tel.: 544-7125

Kviečia visus lietuvius pasirašyti teikiama paslauga

MOKAME UŽ:

depozitus / P.C.A. / 6. %
santapus 9. %
kasdien prirašomas palūka 5. %
term. depozitus 1 m. 12.25 %
term. depozitus 3 m. 12.5 %
reg. pensijų fondo 9.25 %
term. 90 d. indėlius 11. %

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 14 %
nekilnojamojo turto l.m. 13.5 %

DARBO VALANDOS: pirmadienis, antradienis ir ketvirtadienis nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadienis nuo 10 iki 1 v.p.p., penktadienis nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadienis nuo 9 v.r. iki 12 v.v.

hamilton

JAUNIMO SUSIPAŽINIMO
VAKARAS

Kanados Lietuvių Dienų programoje yra ir JAUNIMO ŠOKIAI. Jie vyks JAUNIMO CENTRE, spalio 5 d., 7 val. v., 48 Dundurn St., N. Hamiltone. Įėjimas - tik 5 doleriai.

Šiems šokiams suruošti yra sudarytas specialus komitetas iš šių jaunuolių: K. Aušrotaitė, D. Ciparytė, R. Ciparytė, A. Krivinskaitė, A. Pleinytė ir E. Rukšėnaitė. Organizatoriai kviečia visą jaunimą iš arti ir toli atvykti į šiuos šokius ir praleisti smagų vakarą.

ŠEŠTADIENI, spalio 6 d., bus ruošiamos krepšinio, golfo ir ledo ritulio rungtynės. Dėl nakvynių ir papildomų informacijų prašome teirautis pas Rimą Šiulį tel. 416-389-5112.

Įlki pasimatymo

NETIKĖTOS LAIDOTUVĖS

Hamiltono lietuvių bendruomenėje neturėjome laidotuvių susirinkimų. Tačiau rugpjūčio mėnesio paskutinioji savaitė mums buvo nelaiminga: turėjome net dvi laidotuves.

Rugpjūčio 24 d., Marija BOSIENĖ, Povilo Boso žmona, atėjusi patvarkyti savo namo išorę, nukrito žemėn nuo antrojo aukšto balkono. Tuo momentu jos vyro Povilo nebuvo namie, tačiau šią nelaimę pastebėjusi artima kaimynė, iššaukė greitąją pagalbą ir nelaimingoji tuojau buvo vežama ligoninė. Betgi, pasiekus miesto ligoninę, ji buvo rasta jau mirusi, išgyvenusi tik 60 metų amžiaus.

Rožinio maldos vyko Marlatt laidojimo namuose du vakarus, vadovaujant AV parapijos klebonui.

Rugpjūčio 27 d. palaidota Mississaugos Lietuvių Kapinėse per AV parapijos bažnyčią, vadovaujant kleb. J. Liaubai. Laidotuvių dalyviai

buvo pakviesti pusryčiams Lietuvių Parapijos salėn.

Užuojausia jos mylimam vyrui Povilui.

Rugpjūčio 31 dienos rytą, tik po vienos nakties buvimo ligoninėje, mirė Jonas DEKSNYS, 74 m. amžiaus pensininkas. Tai buvo nemažai staigmena vietos lietuviams.

Dviejų vakarų rožinių maldų metu Marlatt Laidotuvių Namuose, kurioms vadovavo kleb. kun. J. Liauba, dalyvavo gana daug žmonių, ypač paskutinį vakarą didžiulis Namų kambarys buvo sausakimšai pripildytas tautiečiais.

Velionis palaidotas rugsėjo 4 d., Mississaugos Lietuvių Kapinėse, taip pat per AV Parapijos bažnyčią, mišias atnaušaujant kleb. kun. J. Liaubai SJ ir asistuojant prel. J. Tadaraukui ir kun. Januškaui.

Giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Paulionio. Velionis, buvęs vietos šaulių būrio nariu, buvo pagerbtas šaulių garbės sargybos su vėliava. Prie karsato matėsi ir lietuvių tautinė vėliava. Čia atsisveikinimo žodė tarė K. Mileris.

Jo karsato nešėjais buvo vietos šaulių kuopos nariai. Kapinėse paskutinį atsisveikinimo žodį Kanados lietuvių vardą tarė torontieškis St. Jokubaitis. Po to visi laidotuvių dalyviai buvo pakviesti parapijos salėn pusryčiams. Visi suėję į jos vidų netilpo, prie paruoštų stalų reikėjo dar vieno, kito papildymo. Galėjo būti daugiau kaip 200 asmenų.

A. a. Jonas Deksnys buvo ramaus būdo aukštaitis, prekybininkas iš Rokiškio miesto. Čia gyvendamas mielai atlikdavo organizacijų prašomus darbus. Būdamas vietos lietuvių pensininkų klubo nariu, priklausė jo sukurtam mišriam chorui.

Tebūna jam lengva Kanados žemė.

Nuoširdi užuojauta jo žmonai Anicetai, sūnui Kazimierui su šeima, duk-

žoms Darijai ir Laimai, bei kitiems artimiesiems.
Z. Pulianauskas

sudbury

"GELEŽINIS VILKAS"

Žuklautojų ir Medžiotojų Klubas gražioje V. Gudriūno vasarvietėje surengė gegužinę ir prizinio šaudymo varžybas. Dalyvavo daug narių ir svečių. Šaudymo varžybose pereinamąją taurę laimėjo Kęstutis PODERIS, moterų klasėje varžybose taurę laimėjo Birutė STANKIENĖ ir jaunuolių klasėje - JOANA STANKUTĖ.

Skanūs lietuviškus pietus paruošė Birutė Stankienė.

Loterijoje laimėjus laimėjo: Klemas Jonikas, 2, Valė Marozėvičienė, Albertas Staškevičius, Povilas Juteilis ir Povilas Liutkus. Klubas "Geležinis Vilkas" nariai ir svečiai kultūringai ir linksmi praleido gražią sekmadienio popietę, o saulutei slepiantis už horizonto, patenkinti skirstėsi į namus.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS APYLINKĖS VALDYBA tęsia TAUTOS FONDO aukų ir LB solidarumo mokesčio rinkimą. Kviečiami visi Lietuvių Bendruomenės nariai, kaip galima greičiau atlikti tautinę pareigą. Auką renka ir sąrašus turi Lietuvių Bendruomenės Aukų Valdybos nariai.

LB APYLINKĖS VALDYBA ir L.Š.S.T. "MAIRO" Kuopos šauliai bendromis jėgomis ruošia iškilmingą Lietuvos kariuomenės ir kovotojų paminėjimą, kuris vyks Ukrainiečių Salėje, 130 Frood Rd., lapkričio 24 dieną. LB Apylinkės V-ba

KRIAUCELIŪNAI, Jurgis ir Marija išvyko į apsigyveno London, Ont.

ROTKIS Erikas, gavęs gerą darbą, išvyko į Torontą, šeima laikinai lieka Sudburyje. J.Kr.

POWELL, A. KRIVINSKAITĖ, Ant. GARKŪNAS, E. BAJORAITIENĖ, G. FRONCZAK, dr. V. KVEDARAS ir Ant. LIAUKUS

29-tųjų KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ HAMILTONE rengėjai. Sėdi: K. MILERIS, kun. J. LIAUBA, OFM, k-to pirm. K. DEKSNYS, B. MAČYS; Stovi: P. KANOPA, K. MIKŠYS, E. KUDABIE NĖ, J. KRISTOLAITIS, R. PAKALNŠKIENĖ, R. ŠIULYS, J. BAJORAITIS, D. DEKSNYTĖ, POWELL, A. KRIVINSKAITĖ, Ant. GARKŪNAS, E. BAJORAITIENĖ, G. FRONCZAK, dr. V. KVEDARAS ir Ant. LIAUKUS

chicago

DARIAUS IR GIRĖNO
LITUANISTINĖ MOKYKLA

Jaunimo Centre DARIAUS GIRĖNO Lituaništinė Mokykla priima naujus mokinius. Vaikų Darželį, visus 8-čius pradinės mokyklos skyrius ir silpnai kalbančiųjų lietuviškai klasę.

Pamokos vyksta šeštadieniais nuo 9 val. r. iki 1 val. p.p. Visi kviečiami lankyti! Mokyklos vedėjas - mok. J. Plačas.

PAGERBS VLADĄ ADAMKŲ

EPA 5-tojo regiono administratorius Balzekų vardo Muziejaus bus pagerbtas kaip nusipelnęs šiais metais asmuo - "Man of the Year".

Pagerbimas įvyks LAP - KRČIO 18 d., Chicago's Universiteto Quadrangle Club salėje.

LEMONTO MAIRONIO
MOKYKLA PRADEDA
DARBĄ

Lemonto Lituaništinės MAIRONIO MOKYKLOS sezonas prasidės RUGSĖJO 22 d., šeštadienį, 9 val. ryto. Mokykla persikelia į kitą patalpą - į Bromberek School rūmus, 109 str. ir Davey Rd. kamps Lemonte.

Mokykla turi arti 200 mokinių, mokestis paliktas tas pat, kaip pernai: mokiniams - 150 dol., 2 mokiniai - 175 dol., o 3 ar daugiau iš vienos šeimos - 190 dol.

Priemiesčių lietuvių irgi kviečiami atvežti savo vaikus į šią Mokyklą. Čia veikia ir klasė silpnai lietuviškai kalbantiems. Mokyklos direktorius yra Ričardas Mačiulis.

ILLINOIS SENATORIUS
RŪPINASI PETKUM

Illinois valstijos senatorius Percy kreipėsi į Tarpautinio Raudonojo Kryžiaus pirmininką Genevoje, Šveicarijoje, prašydamas padėti Viktorui Petkui, dar tebekalinamam Permės lageriuose. Petkus laikomas izoliatoriuje, yra pagrindo baimintis dėl jo sveikatos.

Užsienio Reikalų Komiteto posėdyje pirmininkavęs senatorius atkreipė dėmesį į tikinčiųjų priešpaudą Sovietų Sąjungoje ir paminėjo petkų.

ŠVARESNIŠ GAZOLINAS
Chicago yra pirmasis vi-soje Amerikoje miestas, uždraudęs pardavinėti gazoliną, turintį švino priemaišų, nes jis kenkia ypatingai vaikų sveikatai.

Šio įstatymo laikymosi reikėtų reikalauti, nes jau subruzdavo gazolino pardavėjų sąjunga. Čia ypatingai motinos ir tėvai galėtų parodyti stiprią iniciatyvą ir užkirsti pelnagaudžiams kelią.

NAUJA DANTŲ GYDYTOJA
Ramunė MACLEUSKAITĖ

1983 m. baigusi Illinois U-to Odontologijos Skyrių gavo dantų gydytojos diplomą. Savo kabinetą atidarė Chicago's priemiestyje 9356 So. Roberts Rd., Hickory Hills, tel: 598-2131.

Jaunoji gydytoja yra baigusi Kristijono Donelaičio Mokyklą ir Pedagoginį Lituaništos Institūtą, gerai kalba ir rašo lietuviškai. Taip pat studijuodama priklauso lietuvių jūrų skaučių organizacijai ir šoko tautinius šokius "Grandyje".

NAUJAS KONCERTO
REPERTUARAS

Sol. Aldona STEPUŽIENĖ dainuos Jaunimo Centre, RUGSĖJO 23, sekmadienio popietėje. Koncertą rengia JAV LB Socialinių Reikalų Taryba. Pelnas skiriamas Lietuvių Namų projekto įgyvendinimui. Jos rečitalio programa nauja, Chicagoje dar negirdėta.

Dino

VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

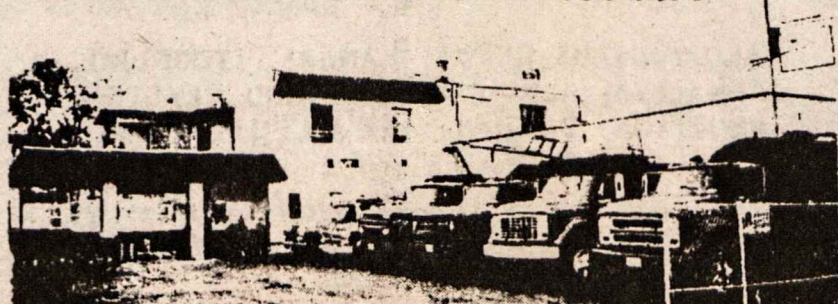
495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD
ROOFER - COUVREUR
7725 George LaSalle

Seriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

Embassy Fur Mfg. Reg'd.

1449 St. Alexander St. Suite 209, Mayor Bldg.

SUTAUPYKITE NUO \$500.- IKI \$1000.- PIRKdami GARANTUOTAI NAUJUS KAILINIUS PALTUS TIESIAI IŠ FABRIKO. DAROMI PATAISYMAI BEI PERSIUOVIMAI.
Tel. 845-2912 EMBASSY FUR

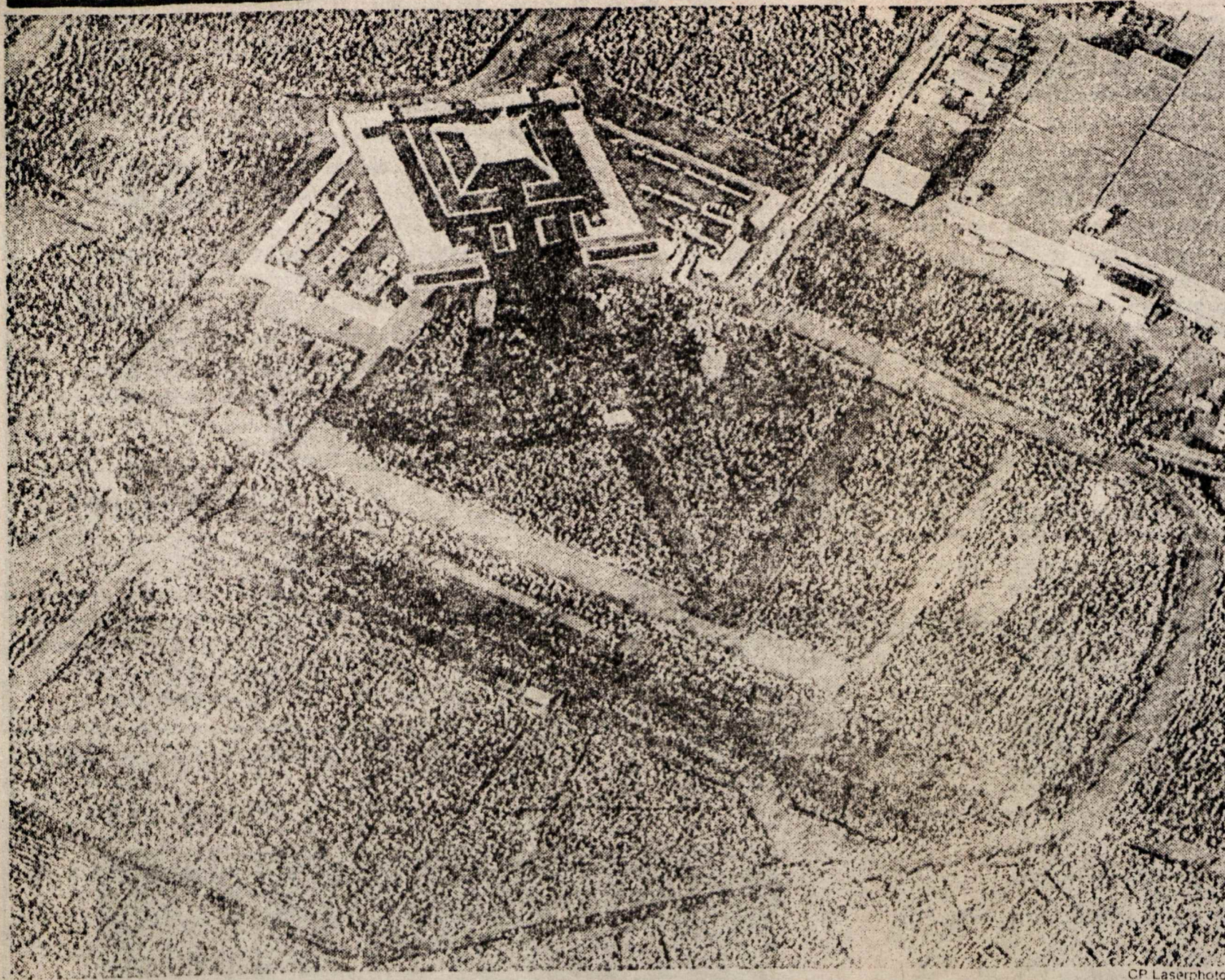
LAIDOJIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave
Chateauguy, Verdun, Q.C.
Tel: 691-4763 Tel.: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

CP Laserphoto

NUOTRAUKA DARYTA IŠ LĖKTUVO POPIEŽIUI LAIKANT MIŠIAS QUEBEC'O UNIVERSITETO PLOTE

KAPINIŲ LANKYMAS

RUGSĖJO 23 d. bus kapinių lankymas. Visi renkasi 2 val.p.p. Cote Des Neiges kapinėse prie Koplyčios.

• PASKUBĖKIME užregistruoti savo vaikus į Montrelio ŠEŠTADIENINĘ LITUANISTINĘ MOKYKLĄ. Skambinti naujam Mokyklos vedėjui Linui Staškevičiui tel:768-5484.

LIETUVIŲ ŠEŠTADIENINĖJE MOKYKLOJE

Praeitą šeštadienį jau buvo susirinkę mūsų šeštadieninės Mokyklos mokiniai, mokytojai ir kai kurie tėvai, atvežę savo mažuosius mokinukus.

Birutė Naglenė buvo atvykusi su plokštelėmis PASAKOS, kurias pasirašiusi įteikė joje dalyvavusiems mokiniams. Dalyviai gavo

ir VILNIUS RECORDS dovanotų balionų su įrašu "Pasakos"- Fantastiška Plokštelė! Balionai- geltonos, žalos ir raudonos spalvos.

Visi, kurie dar neatvežė savo vaikų į Mokyklą, nelaukite ir atvežkite kitą šeštadienį. Šiemet į Mokyklą užsirašė 4 nauji mokiniai.

• KAROSAS Jurgis su žmona Mila iš Edmontono, pravažiuodami pro Montrealį, vysk.A. Baltakio šventinimą, sustojo porai dienų Montrealyje, kur aplankė artimus jaunystės pažįstamus-Moniką ir Juozą Šiaučiulius.

Nepriklausomoje Lietuvoje Jurgis Karosas buvo pasižymėjęs sporte, ypač trupų distancijų bėgime. Vienu metu buvo pasiekęs rekordą 100 m. bėgime.

Abu p.p.Karosai yra giliai susipratę lietuviai, dirba savo apylinkėje, skaito lietuvišką spaudą, o "NL" nuo pat pirmojo jos pasirodymo numerio.

Buvo apsilankę "NL" redakcijoje, pažadėjo parašyti ir toliau korespondencijų

• JOCAS Juozas su žmona Vera lankėsi Montrealyje, kur praleido beveik savaitę laiko. Apsilankę "NL" redakcijoje, užsimokėjo rėmėjo prenumeratą, kaip kasmet.

LEONAS GURECKAS PRANEŠA, KAD PAGERĖJUS SVEIKATAI, GRĮŽO Į DARBĄ MONTREAL WEST AUTOMOBILE, 11 WESTMINSTER SOUTH, MONTREAL WEST, IR MIELAI PATARNAUS LIETUVIAMS AUTOMOBILIŲ VERSLĖ.

• PRAETOS SAVAITĖS "NL" numeris turėjo būti pažymėtas 37 nr., o ne 36.

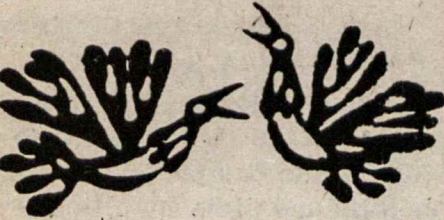
SVARBU ETNINĖMS GRUPĖMS

CBC Radijo stotis, pradėdant rugsėjo 24 d., transliuos naują programą, pavadintą HOME RUN, nuo 3-6 v.p.p.

Tos programos producentas Mark O'Neill planuoja reguliarią programą teatrinės serijos, skaitinių ir dokumentinę programą.

Jis taip pat žada skirti pilno laiko žurnalistų specialiai etninėms grupėms Quebec'o provincijoje. Atsakinas už tas programas bus Jim COWARD. Reikėtų jo vardo nepamiršti ir mums, lietuviams.

• STASKEVIČIENEI Silvijai buvo surengtos gražios kūdikio lauktuves, kur atsilankė nemažas būrys jaunųjų merginų ir motinų, teikdamos gražių dovanų.

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALIUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

Savininkas : JOHN OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas : 721-9496

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, P.Q. TEL: 766-5827

MOKA UŽ:
CERTIFIKATUS: MIN. \$ 1,000.00
1 METŲ 11.75 %
TERMINUOTI INDELIAI
1 METŲ 11.25 %
180-364 D. 10.75 %
120 - 179 D. 10.25 %
30 - 119 D. 9.75 %
TRUMPALAIKIU INDELIUS
UŽ \$ 20,000 IR DAUGIAU
TAUPOMOSIOS SĄSKAITOS:
SPECIALIOS 8.25 %
SU DRAUDIMU 8 %
ČEKIŲ SĄSKAITOS 5 %

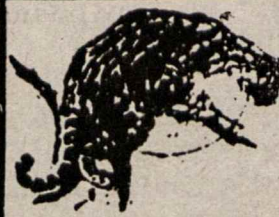
DUODA PASKOLAS:
NEKILNOJAMO TURTO IR ASMENINĖS PASKOLOS MIRTIES ATVEJU DRAUDŽIAMOS IKI \$ 10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve 9:00 - 3:00
Pirm. Antr. Treč. 9:00 - 3:00
Ketvirtadieniai 12:00 - 8:00
Penktadieniai 10:00 - 6:00
3907 A Rosemont 4:00 - 8:00
..... 12:00 - 6:00

Sekmadeniais nuo SPALIO 15 d. iki GEGUŽĖS 15 d.
1475 De Seve ir Sv. Kazimiero par. salėje : 10:30 - 12:30

Maurice Kaplan

Kailių Siuvejas

Tel. 767-6183 dabar pakeistas į : 288-9646

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remonuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

MEMBER

FOTO M.L.S. SYSTEM

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas
PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181 ; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482 - 0772

Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ
REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS !

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH, MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS,
SALES MANAGER

Tel. 489-5391

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

DR. J. MALISKA
DANTŲ GYDYTOJAS

1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.
Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 671-4675

Philip A. Sulginski
D.D.S.

Dental Surgeon Chirurgen-Dentiste
8606 rue CENTRALE, suite 209
VILLE LASALLE, QUEBEC H8P 1N5
Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINĖ

Aridorysta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Sestadieniai: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadeniai: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS

7626 Central St. Ville La Salle, P.Q.
TEL: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4924

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS

B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504, Montreal, P.Q.
H2Y 1B7 TEL: 878-9534

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L.L.B., B.C.L.

4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), P.Q.
H4G 1E6 TEL. Bureau: 769-8824;
Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

5 Place Ville Marie, Suite 1220
Montreal, P.Q.
H3B 2G2 Tel.: (514) 871-1430

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

103 Fieldfare, Beaconsfield, H9W 4W9
Res. TEL.: 697-2261